

Meandry Odry zvítězily v soutěži o neobjevený skvost Moravskoslezského kraje

Více než deset let rozvíjí Bohumín turistiku u řeky Odry. Snahy o zatraktivnění přírodní památky Hraniční meandry Odry si nyní všimli odborníci a dostala se do povědomí obyvatel celého kraje. Svědčí o tom krajské ocenění, které převzali zástupci města z rukou náměstka Moravskoslezského kraje Jana Krkošky. Meandry zvítězily v soutěži o neobjevený skvost 2020.

Do hlasování, jehož vyhláškotelem byla společnost Moravian-Silesian Tourism se zapojila veřejnost a svůj hlas při rozhodování o vítězi měli i odborníci z oblasti turistického ruchu.

Ocenění se letos vyhlášovalo v pěti oblastech, Bohumín uspěl v kategorii neobjevený skvost. Cenu převzali starosta města Petr Vícha a místostarosta Lumír Macura. „Skvost, který máme prakticky za humny, nepatří jen Bohumínu, ale celému kraji, a právem se mu dostalo této pocty. My se snažíme propagovat a zatraktivnit turistiku u řeky Odry už delší dobu. Před deseti lety jsme vybudovali naučnou stezku kolem meandrů, a to jak pro pěší, tak i pro vodáky. Vodáctví se u nás rozvíjí od doby našeho vstupu do Schengenského prostoru, díky němuž mohou vodáci využít trasu do Polska. Aktuálně se zasazujeme o to, aby plánovaný projekt na vybudování kanálu Dunaj-Odra-Labe, respektive

úseku splavnění řeky z Polska do Ostravy, v žádném případě meandry neohrozil,“ uvedl místostarosta.

Oceněné Hraniční meandry Odry s rozlohou přes 126 hektarů jsou lákadlem pro ty turisty, kteří obdivují nespoutanou přírodu. Přírozeně tekoucí řeka s pěti velkými zákruty skýtá zázemí ohroženým druhům živočichů a vzácným rostlinám. „Jsem rád, že jsme mohli přímo u meandrů předat cenu cestovního ruchu, kterou si bohumínský skvost bezesporu zaslouží. Smyslem vyhlášené ankety je poukázat na méně známé atraktivity v kraji. V Moravskoslezském kraji máme místa, která rozhodně stojí za navštívení a meandry jsou jedním z nich,“ řekl při předávání ocenění náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Jan Krkoška.

Sloni v Zoo Ostrava

Ve výběhu slonů indických v Zoologické zahradě a botanickém parku Ostrava vyrostlo nové stínidlo. Sloni indiští upřednostňují spíše lesní prostředí, proto vyhledávají více stinná místa na rozdíl od jejich afrických příbuzných. Výstavbou stínidla se tak zvýšil komfort těchto majestátních zvířat. Stavbu finančně podpořil Moravskoslezský kraj.

Pravidelní návštěvníci ostravské zoologické zahrady si jistě pamatují, že ve venkovním výběhu slonů indických stálo donedávna jednoduché stínidlo tvořené třemi stromovými kmeny, mezi nimiž byla natažená pevná plachta.

Je známo, že sloni indiští, které Zoo Ostrava chová, obývají ve své domovině spíše lesní prostředí, a i v podmínkách střední Evropy upřednostňují stinná místa před přímým sluncem.

Více na str. 8

Havířovské BABKY:

Třicet let rozdávají radost pěknou písničkou, veselým povídáním i tancem

30 let rozdávají radost pěknou písničkou, veselým povídáním i tancem členky souboru Havířovské Babky. Začínaly v počtu pěti v roce 1991, v souboru se vystřídaly tři vedoucí - paní Jiřina Slavíková, Renata Kudělková a Věra Ptáková, která vede soubor dosud. Soubor působí při Českém svazu žen v Havířově. Jeho současným desíti členkám je letos dohromady 767 let.

Jak soubor vznikl se ptám jedné ze zakládajících členek, paní Boženy Bílkové, která je platnou členkou souboru dodnes.

Psal se rok 1991, v havířovském klubu Českého svazu žen Bambino jsme uspořádaly zábavné odpoledne. V pestrém programu předváděly děti karnevalové masky, které jim ušily maminky a babičky. Přehlídku tehdy doprovázela hra na harmoniku a zpěvem paní učitelka (někdejší ředitelka ZŠ) Jiřina Slavíková. Program skončil, ale hudba a zpěv zněly dál, přidaly se děti i dospělí...

Pokračování na str. 17

MUDr. Růžena Mašková:

O nadváze a tzv. žaludečním mozku, o miliardářích ve vesmíru, o tom, že něco nad námi s námi umí zatočit, o vlně solidarity a obětavosti, o tryskajících emocích, o elektivním mutismu a síle sportu...

MUDr. Růžena Mašková

Tak to vypadá, že koronaviru se už nezbavíme a budeme muset najít rozumné formy soužití s ním. Sice bychom ho nejraději zničili, ale podle všeho se nám to nepodaří. Proto musíme přijmout taková opatření, aby škodil co nejméně. Mimo jiné to pro každého znamená, že by měl dbát o své zdraví, o svou imunitu, a to jak přes různé vitamíny, zejména „c“ a „d“, tak i přes rozumný sport a pobyt v přírodě. Zvláště, když obecně jsme jako národ během antikovidových opatření poněkud přibrali na váze. Ovšem přesto chci varovat před neuváženými dietami. Zejména některé mladé dívky mají dokonce v úmyslu bandáž žaludku, což je opravdu extrémní poškození organismu. Dnes už vědci vědí, že tělo je vybaveno i tzv. žaludečním mozem. Prostě tak, jako mozek v podstatě řídí a ovládá procesy v těle, podobné funkce má i žaludek a celý trávicí trakt. Nachází se v něm totiž gigantický ekosystém bakterií a obsahuje přes 100 milionů neuronů - tedy více než mícha. Proto žaludek dokáže totálně paralyzovat naše tělo a zkazit či vylepšit náladu, což znamená, že dobrovolně si poškozovat takový systém je skutečně nesmysl. Ostatně, ne nadarmo měli naši předkové přísloví „leží mu to v žaludku“, nebo „na tohle nemám žaludek“, nebo při pohledu na něco odporného „chce se mi zvracet“, nebo „strachy se podělal“. Při žaludeční neuróze se dokonce mění i krevní tlak, což bývá někdy příčinou toho, že atraktivní slečny kolabují ve společnosti do náruče galantních mužů - kteréžto signály by však měly takové frajery varovat...

Dále jsem zaznamenala, že miliardáři létají do vesmíru, čímž prý začíná vesmírná turistika. Musím říci, že se mi to nelíbí, a to velmi, ze dvou důvodů. Za prvé, žádný strom neroste do nebe, a když lidské sebevědomí naroste "přes

čáru", nic dobrého ho nečeká. Prostě, kdo se povyšuje, bude ponížen. Vždyť jsme tady už měli dobu s heslem „poručíme větru, dešti“ - a jak jsme dopadli? Povodně a tornáda. Příroda nám ukazuje, že když nedbáme na lehká napomenutí, přijde něco tvrdšího. Že opravdu nejsme pány světa, že je něco nad námi, co je silnější a umí to s námi zatočit... A pak je tady ještě ten druhý důvod: vědci dnes tvrdí, že nikdo přesně neví, jak moc starty do vesmíru a návraty z kosmu ovlivňují klimatické změny a znečištění atmosféry. Přesněji řečeno, pozitivní změny to určitě nejsou. Spaliny z raketového paliva se totiž shromažďují v horních vrstvách atmosféry, kde se účastní neprozkoumaných chemických reakcí. Stejně tak při hoření trosk satelitů a kosmických lodí vznikají v atmosféře částice neznámého složení. Osobně jsem přesvědčena, že je to jeden z důvodů překvapivého a neobvyklého kolísání počasí.

Na druhou stranu, všechno zlé je pro něco dobré. Červnové tornádo sice po sobě zanechalo stopu dlouhou 26 kilometrů a 500 metrů širokou, od Břeclavi až po obec Ratíškovice, ale zároveň vyvolalo nevídanou vlnu solidarity a obětavosti - což je důkazem, že dobří a svědomití lidé u nás ještě nevymřeli a nevymrou.

Taky se chci ještě letmo zmínit o letních olympijských hrách v Tokiu na přelomu července a srpna, kde nás sportovci statečně a dobře reprezentovali. Bohužel, kvůli koronaviru to bylo bez diváků, což olympiádě jakoby ubralo jeden rozměr. Já mám všechny sporty ráda právě kvůli emocím, které tryskají jak ze sportovců, tak i z fanoušků. No řekněte, při jakých jiných příležitostech se třeba neznámí lidé naladí na stejnou vlnu radosti až tak, že se i objímají? Právě to považuji za velmi cennou devizu sportu. A pro mou praxi psychiatra sport znamenal ještě další „přidanou hodnotu“: komunikační. Zatímco řeči o politice lidi velmi často rozdělují, u sportu lze nalézt společnou řeč dokonce i při nesouhlasu. Vzpomínám, jak jednou ke mně přivedli asi desetiletého chlapce s elektivním mutismem, což znamená poruchu komunikace. Ačkoli byl hoch inteligentní, se zdravými mluvidly, odmítal s kýmkoli hovořit. Ať přišla řeč na cokoli, nereagoval a zarytě mlčel. Zeptala jsem se rodičů, co ho baví - prý hokej. Shodou okolností bylo tenkrát mistrovství světa v hokeji a naši ve finále porazili Sovětský svaz. Tak jsem před hochem řekla: „Jak je možné, že ti naši hráli tak špatně, že prohráli pět nula?“ To nevydržel a vybuchl: „Jak jste na takový nesmysl přišla? Vždyť vyhráli!“ A pak už se s ním dalo mluvit o čemkoli. Jsem přesvědčena, že jiným způsobem by se toho dosáhnout nedalo - i tady vidíte sílu sportu.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

 OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
kraj

 HAVÍŘOV

Konečně chodíme po horách

Naplánované výšlapy v roce 2020 vzaly za své z důvodu pandemie, a tak se důchodci ze Stříteže už moc těšili na to, jak si společně vyjdou na nějaký ten beskydský kopec. I ten PRVNÍ LETOŠNÍ VÝLET se s očekáváním trochu opozdil. Původně plánovaný termín zhatilo nedobré počasí, a tak se do terénu Beskyd vyrazilo až počátkem června.

Z Komorní Lhotky se parta nedočkavých turistů - seniorů vydala po modré značce směr Kotař. Pro většinu to byla neznámá trasa a začátek trasy po úpatí Kyčery není nic snadného. Na rozcestí turistických tras směr na Kotař a na Prašivou se

pak postupovalo po červené značce k Prašivé k dalšímu záchrannému bodu Pod Čuplem. Zde byl čas si přečíst například několik údajů z informační tabule o Naučné stezce Prašivá a taky něco sníst ze svých zásob.

Cílem prvního putování byly **Vysuté vodopády**. Ač většina účastníků byla nespočetkrát na Prašivé, nikdo z nich, kromě mne a manželky, toto místo neznal a taky tam nebyl. Přiznám se, že jsem kdysi při své první cestě k vodopádům zabloudil.

Nikde totiž není žádná cedule nebo značka, a tak jsme tehdy museli hledat podle své intuice. I nyní při cestě z jiné strany k vodopádům jsem si musel tzv. jednou nadběhnout, abych zjistil - touto cestou ne! Na druhý pokus již podobná lesní pěšina k vodopádům vedla a my jsme se mohli pokochat pohledem na tekoucí vodu z příkrého svahu. Nejsou to žádné Niagarské vodopády, jak by se dalo z názvu usoudit, voda teče po skalách z godulského pískovce z výšky 18 metrů a lomí se v několik vodních potůčků a pod lesní pěšinou je již voda stažena do dvou velkých potrubí, ze kterého pak teče dál Vysutým potokem do údolí a řeky Morávky. Tímto směrem k Vyšním Lhotám jsme pak pokračovali po modré značce k našemu cíli. V Hospůdce u bobra byl čas při venkovním posezení na chutný oběd a doplnění kalorií podle svých představ.

Dalším turistickým místem letošních výšlapů Klubu důchodců se stala **NAUČNÁ RYTÍŘSKÁ STEZKA VELKÁ ČANTORYJE**. Po společném fotu na parkovišti v Nýdku na náměstí jsme se vydali po zelenobílé značce shodné s červenou turistickou značkou vstříc výšinám. Počasí bylo po ránu oblačné a také jsme se asi po kilometru chůze dočkali prvních kapek deště. Když jsme došli ke druhé zastávce stezky, ke studánce s horským pramenem, spustil se vydatný déšť, což nám ale vůbec nevadilo. Pravě přišel čas na svačinku, a tak pod přístřeškem s lavičkami na nás déšť neměl nárok. Mraky byly za chvíli pryč a místy už začalo prosvítat sluníčko a naše cesta mohla v pohodě pokračovat dál. Další zastavení směřovalo k památníku J. Třanovského na Zakamení - místa, kde se tajně scházeli v čase protireformace slezští evangelíci. Cestou dál přírodní rezervaci Čantoryje bylo už na několika místech vidět panorama nádherných Beskyd. Po prudším stoupání jsme došli k chatě na Malé Čantoryji. Byli jsme prvními hosty a pro nás nastala druhá siesta, tentokrát už s ochutnávkou místní kuchyně. Zelňačka či česnečka přišla vhod a nechyběla ani kávička. Po patřičném posilnění to už pak pro nás bylo půl kilometru k vrcholu Velké Čantoryje, které k tisícovce nad mořem schází jen pět metrů! Dominantou vrcholu je rozhledna (1016 m n.m.). Postavena byla v roce 2002 a nám se naskytly nádherné pohledy do všech světových stran. Počasí nám přálo a my viděli daleko! Zpátky jsme to vzali po mezinárodní česko-polské trase a potom pěknou procházkou bukovým lesem kolem panelů Naučné stezky popisujících zdejší přírodu i život pod bájnou horou. Před závěrem jsme prošli kolem zchátralé dominanty Nýdku - skokanských můstků. Výpravu do Beskyd jsme ukončili v místní cukrárně. A kam půjdeme příště? Já už to vím, ale pro zájemce to zůstane ještě nějaký čas překvapením.

Karel Moškoř

Návštěva Poslanecké sněmovny

V červenci se 28 seniorů z Městského obvodu Ostrava-Jih vydalo vlakem na exkurzi do Parlamentu ČR. Z Hlavního nádraží Prahy jsme tramvají dojeli na Malostranské náměstí, kde se nachází Poslanecká sněmovna. Exkurze začala projekcí krátkého filmu o činnosti Poslanecké sněmovny. Poté následovala bezpečnostní kontrola a prohlídka s erudovanou průvodkyní, která nám sdělila mnoho zajímavých informací nejen o historii budov, ale i o činnosti Parlamentu. Prohlédli jsme si jednací sál Poslanecké sněmovny, zázemí politických klubů a tiskové středisko, odkud jsou vysílány rozhovory s poslanci.

Poděkování patří poslanci Ing. Luzaroví, který nám nechal připravit pohoštění a drobné prezenty, i když se sám nemohl debaty z pracovních důvodů zúčastnit. Senioři se vrátili do Ostravy spokojeni a příjemně unaveni, ale bohatší o nové zážitky.

Šárka Zubková, Klub Akord Ostrava-Jih

Starostka Zuzana Ožanová: Černá Ostrava? To už dávno ne!

„Moje maminka trávila své rané dětství v Mariánských Horách. Já osobně jsem spjata s Ostravou až od roku 1982. Tehdy jsme se přistěhovali z Kopřivnice. Od té doby jsem Ostravu neopustila. V letech 1990 až 2002 jsem byla na postech radní městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (MOaP), ale také zástupkyně starosty. S politikou jsem se pak na nějaký čas rozloučila a věnovala se rodině, především svému synovi. Návrat do politiky se konal v roce 2014. Vyzkoušela jsem si čtyři roky práce opozičního zastupitele a od roku 2018 jsem vyměnila práci opozičního zastupitele za práci starostky. Budu kandidovat do poslanecké sněmovny. V případě zvolení se vzdám funkce starostky.“

To je na úvod stručná vizitka starostky MOaP Zuzany Ožanové.

Starostka Zuzana Ožanová

Jak politiku vnímáte a jakou roli v ní má podle Vás opozice?

„Politika je služba. Politik má dle svého nejlepšího svědomí sloužit ve prospěch obce, kraje, či státu. Názory lidí na to, co je správné a jak věci řešit se různí, proto se do volených orgánů dostávají různé politické strany a uskupení. V rámci zastupitelské demokracie má opozice důležitou roli, avšak záleží na jednotlivých osobách, jak se k ní postaví. Někteří dokáží nastavovat zrcadlo, věcně kritizovat, hodnotit a předkládat řešení. Jiní dávají pouze průchod uražené ješitnosti. Vážím si té opozice, která je věcná a vychází ze znalosti věci.“

Nakolik se Vaše představy o funkci starostky městského obvodu kryjí a nakolik rozcházejí s realitou?

„Možnosti městských obvodů jsou ve značném rozsahu omezeny statutem. V rámci postupných změn statutu se staly městské obvody spíše údržbářmi. Nicméně i za omezených možností lze dobře spravovat svěřené území. Dalo by se zjednodušeně říci, že na obvodech statutárního města máme menší pravomoci než v ostatních obcích.“

Vzhledem k mému pragmatickému založení jsem si plně vědoma nejen možností starosty, ale především omezení. Složitější je, že zákonných a právních omezení starosty si nejsou vědomi někteří žadatelé, a to ani po vysvětlení situace. Zjednodušeně se domnívají, že starosta vyřeší vše až po zásah do soukromého vlastnictví jiných osob.“

Můžete stručně představit strategický plán rozvoje městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz v příštích letech?

„Moc bych chtěla ale... Jelikož strategický plán rozvoje našeho obvodu předchozí politická reprezentace v čele s hnutím Ostravak žádný nezpracovala, tak jsme jeho zpracování zadali a nyní probíhá proces přípravy a zpracování tohoto plánu Ostravskou univerzitou.“

Nakolik ještě platí přídomek "Černá Ostrava" a co podstatného uskutečňujete pro zeleň v centru metropole?

„Černá Ostrava? Už dávno ne. Zkuste se podívat do jiných velkoměst v republice a pak zjistíte, že Ostrava je zelená a nádherná.“

Nejen v centru Ostravy je jeden velký problém - ne vždy po skáceném stromu lze v dané lokalitě vysadit nový strom. Brání tomu množství inženýrských sítí vedoucích pod zemí a jejich ochranná pásma.

To, že v minulosti bylo možné vysadit strom v daném místě, neznamena, že tak můžeme učinit i nyní. Z tohoto důvodu musíme sledovat důkladněji, než se činilo v minulosti, stav stromů. Udělali jsme pasport stromů. Založili jsme stromům jejich "zdravotní karty", abychom věděli, jak byly či jsou ošetřovány a kontrolovali průběžně jejich stav. Snažíme se předejít jejich poškození z důvodu zanedbané údržby. Samozřejmostí je průběžná výsadba stromů.

Založilo se několik lučních trávníků nejen zvyšujících biodiverzitu našeho obvodu, ale také zkrášlujících svými květy okolí. Dalším opatřením je přizpůsobení sekání trávníků počasí, především ve vztahu k vodním srážkám. Letošní rok je sice na srážky bohatý, nicméně v posledních letech tak tomu vždy nebylo a bylo značné sucho. V době sucha musela tráva být o něco vyšší, aby se eliminovalo její vysychání. Přílišné sekání by za sucha vedlo k tomu, že místo zelené trávy by byl jen uschlý hnědožlutý porost.“

Jak se zde bydlí (a parkuje)?

„V městském obvodu bydlím přes 40 let a nehodlám se stěhovat. Z mého pohledu se zde bydlí dobře. Vždy se však najde prostor ke zlepšení. Dostupnost služeb, zeleně, kultury činí z Ostravy skvělé místo pro život.“

V průběhu let rostl nejen počet parkovacích míst ale ještě rychleji počet automobilů. Městský obvod revitalizuje sídliště Fifejdy i Šalamouna. Snažíme se zvyšovat počet parkovacích míst. Díky změně zákona, kterou jsem prosadila v poslanecké sněmovně, se nám jednodušeji daří odstraňovat z komunikací vraky vozidel, či nepojízdná vozidla. K zahájení úkonů vedoucích k odstranění vozidla postačuje 6 měsíců propadlá technická prohlídka. Sami majitelé vozidel vědí, že legislativa zjednodušila postup a ve většině případů sami na výzvu odstraní tato vozidla z komunikací.

Kromě toho, komunikace se opravují průběžně. Chtěla bych jen upozornit, že ne všechny jsou v péči obvodu. Máme však úseky, které si zaslouží rozsáhlé rekonstrukce, a jejich stav je špatný. Pod těmito komunikacemi vedou sítě - plyn, voda, kanalizace, které hodlají jejich správci v dohledné době opravovat. Jelikož chceme zabránit tomu, abychom udělali zcela novou komunikaci, která by se do roka či dvou znovu rozkopala, musíme stavby koordinovat se správci sítí. Musíme čekat, až budou mít projekt a peníze v rozpočtu."

Jaké máte zpětné vazby? Kterými zásadními způsoby zapojujete občany do života v obvodu a co se nejvíce osvědčilo?

„Snažíme se zapojovat všechny věkové skupiny. Pořádáme pravidelná setkání našich milých jubilantů. Při nich s našimi seniory hovoříme a zajímáme se o postřehy a náměty na zlepšení. Jelikož došlo ke zlepšení epidemiologické situace, vracíme se k pořádání zájezdů pro naše seniory a koncem září připravujeme Den seniorů s bohatým programem. Vítání občánků je dlouholetou tradicí stejně jako pasování předškoláků na prvňáčky. Novinkou tohoto volebního období je participativní rozpočet. Vyčlenili jsme částku 1 milion korun na projekty, které navrhuji sami občané, a které hodnotí sami občané. Vítězné projekty jsou následně realizovány.“

V letošním roce jsme také učinili kroky k oživení radnice. Nová výstavní síň bude určena pro všechny generace. Můžete se těšit nejen na fotografie, dokumentování historických událostí, ale také na loutky, které si budou moci malí návštěvníci osahat a setkat s autorem. Mnoho dalších kulturních a společenských událostí pořádá naše příspěvková organizace Centrum kultury a vzdělávání.“

Děkuji za rozhovor.

„Dovolte mi na závěr popřát čtenářům SeniorTipu především hodně zdraví a také to, aby jim jejich blízcí věnovali více času a naslouchali jejich potřebám. Také já jsem již zjistila, že největším dárkem pro mé rodiče je můj čas. Na chvíli se zastavím, přestanu pracovat a zajdu za nimi. Jejich životní zkušenosti jsou poučením i pro mne, stále se mám od nich co učit.“

Se starostkou obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
rozhovořil Jiří Muladi

HISTORICKÉ PUTOVÁNÍ CENTREM S NPÚ

Jednou z nejvýraznějších technických památek v katastru Moravské Ostravy je takzvané Trojhalí. Nachází se na jižním okraji území zvaného Karolina, nedaleko od stejnojmenné zastávky městské hromadné dopravy.

Foto: Roman Polášek

Ještě v 80. letech minulého století představovala zmíněná lokalita velkou průmyslovou enklávu v samotném srdci Ostravy, která jako by byla součástí knih Julese Verna nebo filmů Karla Zemana. Tehdejší plány počítaly s plošnou asanací. Památkové péči se aspoň podařilo prosadit zachování dvou industriálních objektů, tak zvaného Dvojhalí a haly elektrárny zdejší koksovny.

Starší a menší hala elektrárny koksovny Karolina, postavená roku 1905, jejíž podélné průčelí je patrné z třídy 28. října, představuje architekturu na pomezí historismu a nastupující secese. Kombinace červených a bílých cihel v režném zdivu vtiskuje objektu rytmus, segmentově zaklenutá okna prosvětluje jednoduší prostor otevřený do krovu s kovovou nosnou konstrukcí. Sousední Dvojhalí, tedy elektrocentrála III nedaleké Žofinské huti, postavená ve dvou fázích, a to v letech 1907 a 1917-1920, dokládá tendenci k vytvoření rozsáhlého krytého prosvětleného prostoru na pomezí secese a expresionismu. Dvoulůdní stavba z ocelové nýtované konstrukce, vyzdívaná režným cihelným zdivem, je prosvětlená velkými okny a skleněnými pásy v mansardové střeše. Budovu po stranách zdůrazňují dvojice segmentových štítů. V současné době objekt slouží jako zastřešené náměstí, určené k nejrůznějším veřejným akcím, koncertům, uměleckým instalacím nebo sportovním utkáním.

Konverzi těchto technických památek pro nové funkční využití v podobě architektonického propojení obou hal a vytvoření zázemí pro různé aktivity, vyjádřené novým názvem Trojhalí, navrhl na základě rozhodnutí zastupitelstva v roce 2010 pražský AP Atelier architekta Josefa Pleskots (1952). Trojhalí se společnou novou železobetonovou základnou v suterénu zmíněných památek slouží veřejnosti od slavnostního otevření v červenci 2014. Až tedy budete zase někde číst, že památkáři způsobili nějakou komplikaci, vzpomeňte si, že jen díky úsilí památkové péče zůstaly zachovány mnohé historické stavby, bez nichž by Ostrava byla tuctovým městem bez minulosti.

Martin Strakoš, ostravské pracoviště,
Národní památkového ústavu

Zdroj: Zpravodaj Centrum, MOaP, www.moap.ostrava.cz

Historický kalendář Ostravska červenec - září

2. července 1921 se konala ustavující valná hromada Čes. veslařského klubu Odra v Hrušově mj. za účasti starosty obce Antonína Moravce a ředitele školy Emila Willerta. Účel založení českého sportovního klubu byl poněkud širší a nebyl orientován jen na veslování a propagaci tohoto sportu, ale i na podporu společenského života a posilování národního sebevědomí. V roce 1922 měl k dispozici 10 lodí, z nichž jednu dostal darem od Veslařského klubu Perun z Přívozu. V říjnu 1938 získal lodě od Slezského veslařského klubu Bezruč v Pudlově (místní část Bohumína), jehož členové nechtěli, aby se jejich lodě dostaly do cizích rukou po záboru území obce Polskem. V dubnu 1948 bylo rozhodnuto o formálním převzetí majetku klubu organizací TJ Sokol. Oficiální výmaz spolku byl proveden k 14. červenci.

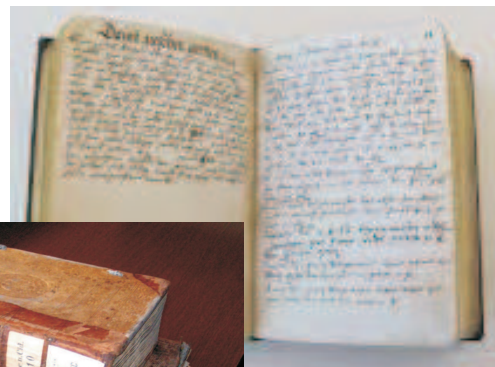

Veslaři na Odře, 30. léta 20. století

18. července 1921 se v Dobřanech (okres Rychnov nad Kněžnou) narodil Zdeněk Hejzlar, politik, politolog. Jeho politickou kariéru ukončilo vyloučení z ÚV KSČ v září 1952. Původním povoláním byl učitel, a tak v letech 1959-1968 pracoval jako zástupce ředitele a ředitel cvičné školy Pedagogické fakulty v Ostravě. Byl členem krajské komise pro regionální dějiny, lektorem a tajemníkem sekce historie Socialistické akademie v Ostravě, kolem níž se sdružovali demokraticky orientovaní intelektuálové. Politicky se angažoval během Pražského jara a v červnu 1968 byl jmenován generálním ředitelem Čs. rozhlasu v Praze. V září 1969 emigroval do Švédska. Po revoluci v listopadu 1989 pravidelně navštěvoval Ostravu, kde přednášel na katedře historie Ostravské univerzity. Zemřel 16. srpna 1993 v Järfälla (Švédsko)

31. července 1671 se datuje stížnost hukvaldského rentmistra správě biskupských statků, že Ostravští nezaplatili na daních ani krejcar, což se prý děje spíše ze vzdoru než z nemajetnosti, dále, že neodvádějí měsíční daně a nesplácejí ani staré dlužní úpisy na daně, takže nezbyvá, než opět provést vojenskou exekuci. Rentmistr žaloval na Ostravské, že si stěžují na nadměrné daně, které nebyly rovnoměrně rozděleny, a proto chtějí poslat biskupské správě soupis obydlených a neobydlených domů. Tento soupis pak skutečně ještě téhož roku provedl biskupský úředník Haniček. Zaznamenal jen 95 obydlených domů, ale i mezi jejich majiteli bylo několik, *"kteří už rok neplatili daní ze svých gruntů a jak dnes, tak zejtra jich zanechati chtějí"*.

Dokumentovalo to špatnou hospodářskou situaci města, kterou dokládají i záznamy v gruntovních knihách. O řadě domů, a to i na náměstí (dnešním Masarykově), se píše, že jsou *"velice zruinované"*, *"totaliter zruinovaný"* nebo *"velice zpustošely"*.

Gruntovní knihy.
Foto zdroj: internet

2. srpna 1921 získala obec Kunčičky kinematografickou licenci na provoz kina, kterou vzápětí pronajala válečnému invalidovi a herci ostravského městského divadla Ludvíku Součkovi. Jeho tichým společníkem se stal kunčický učitel a pozdější starosta Jan Čech. Pro kino Světozor (později Horník) byl adaptován sál v hostinci Anny Borovcové. L. Součkovi se ale nedařilo a po roce svůj podíl odprodal J. Čechovi. V roce 1930 převzala vedení kina obec a provozovala ho ve vlastní režii. Zároveň se v obci ujala myšlenka na výstavbu nového kina. Vzniklo v roce 1934 přestavbou obecního domu č. p. 245 a ponechalo si název Světozor. Za okupace došlo ke změně názvu na Viktoria, ale po osvobození se kino ihned vrátilo k původnímu názvu. V roce 1951 se stalo premiérovým a bylo přejmenováno na Horník. Jedna z velkých investic proběhla v roce 1970, kdy bylo kino přizpůsobeno na promítání širokoúhlých filmů.

Kino Horník na Holveckové ulici v Kunčičkách
v roce 1989

1. září 1921 se ve Slezské Ostravě narodil Jaroslav Miska, horník, generální ředitel OKD. Po ukončení povinné školní docházky nastoupil do hornictví. V letech 1937-1941 pracoval na dole Trojice. Za okupace byl zatčen pro sabotáž a

KALENDÁRIUM

v Německu a Norsku. V listopadu 1948 založil na dole mládežnickou úderku, která vysoko překračovala normu. V roce 1955 se stal ředitelem Dolu Eduard Urx, který s jeho příchodem okamžitě začal plnit plán. Stejná situace se opakovala u dalšího dolu, a tak byl jmenován generálním ředitelem OKD. Jeho metody řízení byly mnohdy velice originální - zajišťoval nedostatkové zboží jako skládací deštníky, pomeranče, byty, auta i plzeňské pivo či pro pracující ženy nákupy do tašky. Horníci i technici si jej vážili pro jeho umění rozpoznat pracovní a odborné kvality lidí a rozmístit je na odpovídající místa. Zemřel v Ostravě 17. března 1975.

Generální ředitel OKR Jaroslav Miska (druhý zprava) doprovází sovětskou delegaci v čele s osvoboditelem Ostravy maršálem Andrejem Ivanovičem Jeremenkem

17. září 1821 se v Moravské Ostravě narodil Nikodém Kroczeck, který se významným způsobem zasloužil o rozvoj zdravotní péče v Moravské Ostravě a okolí. Po studiích na vídeňské univerzitě se stal v roce 1849 městským lékařem a také správcem městské nemocnice zřízené v roce 1848. Zároveň vykonával funkce lékaře okresního, c. k. báňského úřadu, továrny na sodu v Hrušově, Severní dráhy Ferdinandovy a na dolech knížete Salma v Polské Ostravě. Léčil i v závodní nemocnici ve Vítkovicích. V době prusko-rakouské války roku 1866 ošetřil desítky vojáků. Zachránil život mnoha zraněným horníkům při explozích důlních plynů na jámě Salma VII v Polské Ostravě v roce 1859 i na dole Hlubina o osm let později. Za zákrok na Salmě mu císař František Josef propůjčil řád za zásluhy. Především díky němu byly zdohány epidemie neštovic, cholery a dobytčího moru. Zemřel 5. ledna 1876 v Moravské Ostravě.

25. září 1721 ostravská městská rada podala moravskému guberniu vyúčtování nákladů na vojsko za dobu od 1. listopadu 1718 do konce června 1719 v celkové výši 1124 zl. a 55 krejcarů. Šlo o vojenskou posádku asi o 120 mužích z útvaru generála hraběte Alt-Daunistera a hejtmana Rontanelly. Měšťané museli vojákům zajistit ubytování, světlo a seno a poddůstojníkům a mušketýrům poskytovat koně, tvarůžky, sůl, ocet (byl pokládán za lék proti moru) a svičky, a to buď in natura, nebo zaplatit 3 krejcare denně.

PhDr. Antonín Barcuch,
Archiv města Ostravy

Významných a mezinárodních dnů se slaví celá řada. Pojďme si některé připomenout.

- 13.9. Mezinárodní den čokolády i pozitivního myšlení.** Náhoda nebo záměr? Vždyť čokoláda je nejen zdrojem energie, ale i endorfinů, které v nás vyvolávají štěstí. A pozitivní myšlení a štěstí jdou ruku v ruce. Oslavte tento den. Dopřejte si čokoládu bez výčitek a buďte pozitivně naladěni.
- 1.10. Mezinárodní den seniorů** - je to den, který ukazuje na to, že je třeba si uvědomit s čím se musí potýkat senioři, jedná se o mnoho překážek a schody do obchodního domu jsou v některých případech tím nejmenším. V mládí si nikdo neuvědomuje a ani nepřipouští, že jednou budou všichni staří.
- 4.10. Mezinárodní den zvířat.** 3. října 1226 zemřel František z Assisi. O den později má svůj svátek. A protože je tento muž spojen se zvířaty (podle některých legend jim v lese kázal Boží slovo, prý proslul láskou ke zvířatům, je patronem skautů), není divu, že se slaví právě na jeho svátek. Vyhlásilo jej Shromáždění ekologů ve Florencii roku 1931, v ČR se slaví až od roku 1994.
- 9.10. Světový den pošty.** Připomínáme si jej od roku 1969 na výročí založení Světová poštovní unie, ke kterému došlo v Bernu roku 1874. Světová poštovní unie je jednou z nejstarších specializovaných organizací systému OSN. U příležitosti Dne pošty bývají ve více než 150 zemích světa různé akce - dny otevřených dveří pro veřejnost, vydání speciálních známek...
- 10.10. Světový den duševního zdraví.** Tento den je jednou z mnoha aktivit Světové federace duševního zdraví a v kalendáři má své místo od roku 1992. Smyslem je oslava celkového duševního zdraví člověka, tj. stavu, kdy člověk prožívá osobní pohodu, dokáže zvládat dennodenní zátěž, ne-li přímo stres, dokáže uplatnit své schopnosti...
- 17.10. Světový den proti bolesti.** Je zaměřen především na bolesti ve stáří, protože právě ty jsou často bagatelizovány s tím, že „ke stáří to prostě patří“. Den proti bolesti, který vyhlásila Světová algeziologická organizace (IASP), se snaží upozornit na tuto problematiku a pomoci lékařům i lidem, aby se dlouhodobé bolesti daly účinně léčit a pacienti si tak zase mohli užívat života naplno, bez omezení způsobených bolestí.
- 16.11. Mezinárodní den tolerance.** Vyhlásilo jej OSN roku 1995. Den tolerance by měl pomoci k respektu, spolupráci mezi různými kulturami. Bohužel tento den bude nutné si připomínat ještě po mnoho let, protože se s netolerancí až diskriminací setkáváme stále příliš často.
- 21.11. Světový den pozdravů.** Historie vzniku je krásná, ač na začátku stála válka. Roku 1973 se rozpoutala arabsko-izraelská válka a americká armáda byla z toho důvodu v pohotovosti. Student Michael McCormack byl situací znepokojen a chtěl proti tomu něco udělat. Chtěl politikům ukázat, že to jde i jinak. A co je první věcí při kontaktu dvou a více lidí? Pozdrav! S bratrem se mu podařilo tuto myšlenku rozšířit. Den pozdravů si připomínají lidé v mnoha zemích světa.

Kaple sv. Kříže - Švédská kaple

Kaple je významnou gotickou cihlovou památkou v kraji. Byla postavena na půdorysu oktogonu s nárožními pilíři. Je vzácnou ukázkou slezské cihlové gotiky a nástěnných maleb z 15. století v interiéru. Vybudovat ji nechal roku 1394 opavský kníže Přemek I. Ne náhodou byla zvolena poloha na trase mezi Opavou a Ratiboř, kudy vedly obchodní stezky. Svůj název dostala patrně podle využití protestanty za švédských válek. Oktogonální stavba byla vystavěna na mohutných základech. Spodní část kaple je z lomového kamene a horní cihlová část je od spodní oddělena římsou. Půdorys oktogonu doplňují nárožní pilíře. Kaple má dva portály zdobené profilováním.

V 80. letech 18. stol. kaple přestala sloužit náboženským účelům a byla adaptována na sýpku a skladiště čímž došlo k poškození nástěnných maleb. V r. 1859 byla kaple poškozena požárem. Na konci 19. století se začalo uvažovat

o generální opravě kaple. Při renovaci byly objeveny malby a jejich obnovení se ujal vídeňský malíř Viertelberger, který postupně objevil na 13 obrazech. Další restaurátorské práce proběhly v roce 1995 a kaple byla vyhlášena Národní kulturní památkou. Najdete ji v Opavě-Kateřinkách, na ul. Ratibořská (u hřbitova a v blízkosti kostela sv. Kateřiny Alexandrijské).

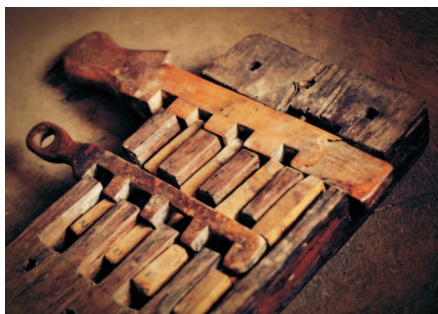
Výstava "Dřevěný svět" (26. 6. 2021 - 29. 1. 2022)

Muzeum Novojičínska - Centrum tradičních technologií Příbor zve na výstavu "Dřevěný svět". Vystaveny jsou předměty, které ještě v 19. stol. byly zejména na venkově naprosto běžné. Ve výstavě není nic interaktivního, není použita žádná moderní technika, nejsou tu žádná tlačítka a ve výstavním sále byste jen těžko chytali signál wifi. Přesto důvodů, proč na tuto výstavu vyrazit, je mnoho. Výstava nabízí možnost silných prožitků. Je totiž postavena na klasické komunikaci mezi člověkem a předmětem, kdy lidská mysl a fantazie mohou pracovat naplno a zcela svobodně.

Cílem je představit prostou, ale působivou krásu i kulturní poselství autentických dřevěných artefaktů. Nespočetným držením v lidských rukách získaly svébytný charakter a patinu. Dřevo zmatnělo, v lidovém prostředí oblíbené barevné zdobení se setřelo, vlhkost a dřevokazný hmyz vytvořili dekor zcela nový. Je v nich

obsaženo mnoho košatých příběhů o nikdy nekončící práci lidí na tradičním venkově i o jejich dennodenní snaze o zajištění obživy od východu slunce do jeho západu. Jsou v nich ukotveny jejich starosti, ale i radosti... Stačí se na ně jen dívat, a když budete "pozorně naslouchat" budou samy vyprávět...

Pokud si chcete odpočinout od současných moderních technologií, shonu, stresu a načerpat novou inspiraci a sílu v kontaktu s minulostí výstava "Dřevěný svět" je tu pro vás!

Sloni v Zoo mají nové stínidlo

Pokračování ze str. 1

Původní stínidlo s přibývajícím počtem chovaných slonů už nestačilo, navíc postupně dosloužilo a sloni se v parných dnech zdržovali povětšinou ve stínu budovy pavilonu, tj. v poměrně velké vzdálenosti od vyhlídek pro návštěvníky a navíc na méně vhodném podloží - na betonovém lemu pavilonu.

A tak se Zoo Ostrava rozhodla vybudovat slonům stínidlo nové - mnohem stabilnější a prostornější, tak aby se pod něj pohodlně a s rezervou vešli všichni sloni dohromady. „Sloni jakožto velcí býložravci musejí přijímat potravu kontinuálně po většinu dne. Proto jsme využili stavby nového stínidla a do sloupů zakomponovali lankové mechanismy. S jejich pomocí můžeme slonům nabízet zavěšené krmné sítě naplněné senem, které slony zaměstnají na několik desítek minut. Stínidlo tak poskytuje slonům nejen potřebný stín, ale slouží i jako zdroj potravy a zábavy,“ popisuje vedoucí zooložka Jana Pluháčková. Stínidlo je zhotoveno z trvanlivých a slonům odolných materiálů. Je situováno na místo dobře viditelné ze všech vyhlídek pro návštěvníky.

Slavnostního představení stínidla pro slony se zúčastnili zástupci kraje - Zdenka Němečková Crkvenjaš a Jan Filgas (na fotografii s ředitelem Zoo Ostrava Jiřím Novákem).

Zoo Ostrava - Den pro seniory (11. září)

Nevíte jak příjemně prožít volný čas? Návod je jednoduchý, vyjděte si do ostravské Zoologické zahrady.

V sobotu 11. září se v Zoologické zahradě a botanickém parku Ostrava uskuteční tradiční akce pro seniory. Tento den budou mít lidé nad 65 let volný vstup do zoo.

Vydání časopisu podporují:

Místopis na dosah *aneb* Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři, nejteplejší dny jsou za námi a snad příznivější doba podzimní nám dovolí svobodný pohyb v přírodě i na místa s pamětí. Patří k nim také objekt, který lze spatřit, když zpomalíte jízdu autem z Ostravy na mošnovské letiště. Bílá, zdobená fasáda budovy s červenou střechou a věží nápadně vystoupí mezi domy ve vlnném terénu obce. Stojí za to se k ní přiblížit a prohlédnout si ji.

Stará Ves nad Ondřejnicí: budova obecního úřadu, bývalý zámek (Zámecká 1)

Celkový pohled na zámek od jihovýchodu

Pomineme-li naznačený první celkový pohled a vstoupíme portálem ve věži do předsíně, připomene rozměrná řezbená pamětní deska (autor Jiří Vyval) souhrnnou charakteristiku místa, které je v prvních dohledatelných pramenech pojmenováno jako Brunswerde. Snad připomínka majetku olomouckého biskupství za Bruna ze Schauenburgu, významného muže církevní aristokracie 13. století s bohatou kariérou v Německu i v zemích Koruny české, diplomata a blízkého rádce českých králů, Václava I. a jeho syna Přemysla II. Otakara. Lokalita je zmíněna v závěti tohoto biskupa z roku 1267, stejně jako tehdy nevýznamná osada Ostrava. Ves, vnořenou do zemědělské krajiny, charakterizují na desce klasy, siluety koňských hlav i rybí těla s rákosím a slunce. Lokalita postupně kultivovaná lidskou rukou. Dodneška užívá znak, který v 16. století jako lenní majetek biskupství získala od další významné osobnosti, olomouckého biskupa Stanislava Thurza. Jde nejspíš o znak odvozený právě od rodového znaku thurzovského: v černém štítu je zlatá růže s červeným semeníkem a zelenými kališními lístky. (Můžete srovnat tento staroveský znak s růží na znaku Ostravy. A nejen znak a zápis v Brunově závěti dnešní velkoměsto a malou obec s o něco víc než dvěma tisíci osmi sty obyvateli sblíží: Stará Ves spadala mezi lety 1930-1991 do správy Moravské Ostravy.)

Základ dnešní podoby obce, která upoutá v krajině Poodří svou malebností, dal právě v 16. století slezský rod Syrakovských z Pěrkova. Z původní

tvrze vybudoval Jeroným/Jaroš, takto úředník ve správě hukvaldského hradu, majetku olomouckého biskupství, v letech 1665-1678 renesanční zámek. Čtyři dvoupatrová křídla uzavírají pravidelné, téměř čtvercové arkádové nádvoří (6 x 7 m). Celková kompaktní hmota zámku je akcentována hranolovitou čtyřpatrovou věží s otevřeným ochozem, jíž se do objektu vstupuje. Na celé ploše pláště je stavba vylehčena figurální a ornamentální výzdobou. Záměrně se vyhýbám označení *sgrafita*, neboť původní vsutku sgrafitová výzdoba, tedy malba vznikající proškra-báním ze světlé vnější vrstvy omítky do spodní tmavé, byla při posledních rekonstrukcích objektu - patrně kvůli nákladům - nahrazena kresbou.

Figurální scéna v 1. patře na severozápadním průčelí

Pozornější oko rozdíl v ostroty linií nejspíše postřehne... Nic však nebrání tomu, abychom uznali, jakou opulencí obrazových témat se původní stavebníci těšili. Oceníme také, jak se restaurátoři jinou než původní technikou vyrovnali s dobovým rukopisem a stylem. V pestré paletě témat přečteme příběhy biblické vedle námětů pracovních, válečných nebo mravolichných. Postavy v dobových oděvech i s dobovými rekvizitami jsou rámovány stylizovanými rostlinnými a florálními ornamenty. Lunety jako součást korunní římsy jsou zdobeny barevnou ornamentální malbou.

V arkádových ochozech, rytmizovaných zkrácenými rustikálními sloupky nad jednoduchými parapety, najdeme několik původních renesančních portálů; dochovaly se i lahodně modelované hřebínkové klenby a v ochozu

Pohled z nádvoří do patrových arkád

1. patra i zlomek originální renesanční malby. Mnohé je však pozměněno, a to nejen kvůli potřebám současného provozu.

Detail hřebínkové klenby v arkádovém ochozu

Za třicetileté války řádili ve vsi Švédové, na konci 17. a těsně po začátku 18. stol. zámek vyhořel (tehdy byl v majetku rodu Podstatských z Prusinovic a patřil jim až do roku 1904, kdy spadl pod olomouckou kapitolu). Od padesátých let sloužil zámek jako mateřská i základní škola, což přineslo další stavební devastaci historické stavby. V 90. letech se zámek stal majetkem obce, a než se v přízemí usídlil obecní úřad, proběhly stavební a restaurátorské zásahy, které v rámci možnosti vrátily objektu původní architektonické a estetické kvality.

Stará Ves, pod níž ústí Ondřejnice do Odry, je dobře dosažitelná, aniž musíte nasednout do auta. Stačí si zjistit, v kolik hodin vyjíždí přímý autobus z ostravského Ústředního autobusového nádraží.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Moravskoslezský kraj podporuje aktivní knihovníky a veřejné knihovny v kraji. Již šestým rokem uděluje ocenění Knihovnická K2 pro nejlepší knihovny a knihovníky v kraji. Účelem ceny je podpora aktivních knihovníků a veřejných knihoven působících v kraji a zároveň motivace nejen pro kolegy z oboru, ale také pro vedení obcí. Knihovnická K2 vyhodnocuje nejlepší knihovníky v sudém roce a nejlepší knihovny v lichému roce. V roce 2020 se stala nejlepší knihovnicí Mgr. Jarmila Burešová z Knihovny města Ostravy. První místo v soutěži získala mimo jiné i za inovativní přínos v práci se seniory.

Do knihovny zavítal snad každý. Jak ale vnímají knižní svět lidé za výpůjčním pultem? Na to a na další témata - např. přiblížit svět knihoven - jsme si povídaly s paní Mgr. Jarmilou Burešovou. Myslím, že čtenáři by si rádi přečetli něco o Vašich začátcích. Co vás přimělo studovat právě knihovnictví?

Představte si, že je vám pět. Vlevo v domě je cukrárna, vpravo obchod s průmyslovým zbožím, přes cestu za potokem parčík a kino, Závodní hotel a vedle něj knihovna. Pominu-li cukrárnu, tak od mých pěti let byla nejoblíbenějším místem právě knihovna. Svět fantazie, místo vítězství dobra nad zlem skryté v knihách balených v hnědém papírovém obalu. Oáze klidu a porozumění vládla noblesní, vševědoucí a milá knihovnice paní Pjentáková. Kdo by se nechtěl takovému vzoru alespoň maličko podobat?

Jak dlouho v knihovnictví působíte a co se za tu dobu změnilo? Trochu se dotkneme i nových technologií. Co říkáte na nový trend čteček a e-knih?

Po maturitě na Střední knihovnické škole v Brně v roce 1979 jsem nastoupila do knihovny Domu kultury Nové huti Klementa Gottwalda v Ostravě-Zábřehu (dnes Akord). Základem práce byla akvizice, evidence, zpracování a půjčování knih a periodik - novin a časopisů. V odděleních pro děti k tomu patřila spolupráce se školami: knihovnické lekce, besedy a soutěže, u dospělých to bylo občasné setkání se spisovateli. Samozřejmostí byly tematické výstavy knih k výročí osobností z oblasti kultury, ale také politickým událostem. Během studia na Slezské univerzitě v Opavě (2008-2013) jsem získala informace o nových možnostech rozvoje oboru.

Takže co rok 2021?

Základem práce je totéž - poskytování profesionálních knihovních služeb. S procesy probíhajícími prostřednictvím PC ubyla rutinní knihovnická práce. Větší pozornost se věnuje vzdělávání uživatelů a zaměstnanců knihovny, s příchodem nových technologií, internetu se rozšiřuje nabídka pro čtenáře. Toto všechno přináší potřebu orientovat se ve valících se informacích všeho druhu, takže knihovna jako rozcestník - další role knihovny.

Nové formáty a přístupy umožňují půjčování např. e-knih. Před lety jsme zakoupili e-čtečky jako fyzický nástroj, do kterého lze stáhnout obsah a číst si. Ukázalo se, že spolu nebylo vše kompatibilní - ne každá čtečka "přečte" každý formát. I dnes uživatelé raději čtou na multifunkčních zařízeních typu mobil, tablet, notebook či stolní počítač. Nespornou výhodou e-knih je snadná přenositelnost, manipulace. Jedete na chatu, na dovolenou, do nemocnice, nemusíte mít s sebou kilogramy tištěných knih. Od června i naše knihovna svým uživatelům v rámci čtenářské registrace půjčuje e-knihy. A co na tyto trendy říkáte? Samozřejmě, že je vítám, je to jedna z dalších možností, jak přitáhnout ke čtení i ty, co by do knihovny nenašli cestu. Já osobně mám ale raději tištěnou knihu s její vůní, dobrou typografickou úpravou, putováním příběhem, fyzickým obracením stránek... Ke studiu odborných článků, materiálů využívám čtení z monitoru počítače, už je ani netisknu. Ale poezii, tu dokážu vnímat pouze "z papíru".

Mgr. Jarmila Burešová, foto: J.CH.

Co na knihovnických službách nejvíce oceňujete? A co by se naopak podle vás mohlo změnit?

Služby veřejných knihoven (dříve lidových) stojí na přístupu knihovnic a knihovníků ke svým čtenářům. Být za pultem právě pro ně se svou znalostí literatury, přehledem oboru, profesionalitou, vstřícností má být oboustrannou radostí ze setkání. V lidech za pulty má knihovna ten největší poklad. Přidáváme cílenou práci s jednotlivými skupinami uživatelů od klubů pro rodiče a prarodiče s dětmi přes teenagerské kluby ke klubům Generace, posilujeme působení v oblasti čtenářské gramotnosti kromě spolupráce se školami také iniciativou v celostátních a mezinárodních projektech např. s knížkou do života / Bookstart. Pozornost věnujeme sociálním skupinám uživatelů a specializované práci s nimi. Zapojujeme se do života města, městských částí: společenská odpovědnost, ekologie, trvalá udržitelnost apod., to nejsou pouze prázdné proklamace, nýbrž promyšlené aktivity.

Hovoří se o čtyřech rolích současné knihovny: místo setkávání, místo studia a soustředěné práce, zdroj informací a místo otevřených dveří a veřejných služeb. Co by se tedy mělo změnit?

Velkou inspirací je pojetí knihoven ve skandinávských zemích - nejen regály s knihami, ale klubovny, studovny pro jednotlivce i skupiny, hudební kouty, prostor pro matky s dětmi, malá vybavená nahrávací studia, možnost užívat prostor bez přítomnosti a organizace personálu knihovny... Za mě vznik nových knihoven = prostor, velkorysost, propojení s komunitami, využití dovedností dobrovolníků. Zapojení mladých lidí např. při programování robotů s dětmi... Pochopení změn, prostor a peníze, to by ze strany zřizovatele (ale i veřejnosti) potřebovala každá knihovna.

Mimo jiné jste iniciovala projekt Paměť Ostravy, který jste před lety zahájila a který je i součástí vašeho krajského ohodnocení. Můžete nám povědět, co Vás dovedlo k tomuto projektu? Kdy začal a proč jste se rozhodla s ním začít. Má nějaké tematické okruhy?

Okolo roku 2010 se začaly objevovat projekty k zachycování paměti, od velkých mezinárodních, kdy jde o digitalizaci evropského či světového kulturního dědictví

ROZHOVOR

přes vzpomínky na důležité mezníky v nedávné historii. Zaujala mě metoda orální historie (velmi zjednodušené ústní osobní sdělení) a napadlo mě, že bychom mohli využít naší čtenářské základny k zachycení všedního života na Ostravsku. Historii nechť zachycují historici, naši zájemci se mohou podělit o vzpomínky ze svého života v kontextu místa a doby. Od roku 2014 sbíráme psané, osobně vyprávěné či audio nahrané vyprávění lidí, kteří jsou Ostravany rodem či srdcem. Nejčastějším tématem byla 2. světová válka, především zážitky z jejího konce. Pro jednotlivá léta jsme zadávali téma - škola, knihovny, práce. Tématem pro léta 2021-2022 je zahrádkaření a turistika na Ostravsku. Platí však stále, že rádi přijmeme jakoukoli vzpomínku.

Vím, že tyto vzpomínky vycházejí i v knižní podobě (některé jsme již v ST uveřejnili). Křest nové pamětnické publikace Paměť Ostravy 2018-2020 musel být zrušen. Kde je možné do publikace nahlédnout?

Člověk miní, covid mění. Naše tři knihy Paměť Ostravy jsou k dispozici ve všech pobočkách Knihovny města Ostravy a v některých organizacích pro seniory. Chystáme i distribuci do seniorských pobytových zařízení.

Novou knihu chystáme k vydání na říjen 2022, zatím sbíráme materiál, budeme velmi potěšeni, přidáte-li se k nám nejpozději do 30. června příštího roku.

Pokud chce někdo své vzpomínky přiblížit ostatním, co má udělat? Kam je zaslat...

Patříte-li mezi ty, co by chtěli sdělit něco "ostravského" ostatním, nejjednodušší bude, ozvete-li se, domluvíme se na dalším postupu. Telefonicky: pevná linka 599 522 222, mobilní telefon 603 496 975, email: buresova@kmo.cz, poštou: Jarmila Burešová, Knihovna města Ostravy, Hladnovská 49, 712 00 Ostrava-Muglinov. Po domluvě se mohu zastavit i u vás doma, případně můžete přijet vy za mnou, nebo se domluvíme na setkání v některé z našich poboček. Vzhledem k tomu, že mám na starost šest slezsko-ostravských poboček, nemusím být vždy okamžitě k dispozici, buďte, prosím, trpěliví.

S Mgr. Jarmilou Burešovou si povídala Ludmila Holubová

Pouze knihy už dnes dobrou knihovnu rozhodně nedělají. Zapotřebí je toho mnohem víc:

Knihovna města Ostravy pořádá např.:

- Vzdělávání pro seniory - vzdělává zdarma své registrované čtenáře z řad seniorů (průkaz kategorie B1) zejména v práci s výpočetní technikou a dalšími moderními technologiemi. Všechny těchto školení se můžete po domluvě termínu zúčastnit.

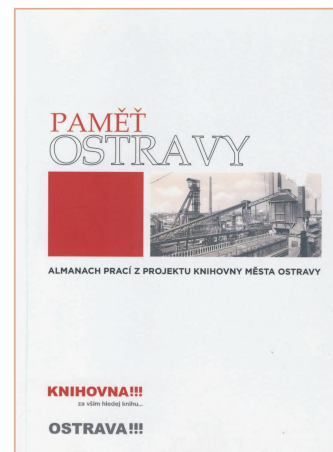
- Nabízí možnost i pro zajímavá a inspirativní setkání - např. Kluby Generace existují již ve čtrnácti pobočkách Knihovny města Ostravy. Jejich programem jsou zejména literární besedy (knižní tipy, různé žánry), místní historie (komentované prohlídky), výstavy regionálních umělců, vzpomínky, mezigenerační dialog a další kulturní či vzdělávací akce. Setkávají se zde lidé především ve věku 50 a více let.

- KMO disponuje pomůckami pro uživatele s handicapem pro usnadnění pohybu v knihovně, pro handicap zrakové - zvukovou knihovnu (nutné potvrzení lékaře), pro nechodící donášku knih do domu.

Pamětníci vzpomínejte!

Vzpomínky, které si nosíme v hlavě, mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout.

Je velká škoda, odcházeli-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení, radost byly odevdány jiným. Pojďte s námi nahlédnout do příběhů z publikace projektu Knihovny města Ostravy nazvané Paměť Ostravy.

VZPOMÍNKY NA TO, JAK SE TEHDY ŽILO

Stará Ostrava nebyla jen černá uhelným prachem, kouřem továrních komínů a sykotem páry. Bylo tu i prostředí zábavy. Ostrava měla divadlo, i když nejprve německou scénu a později dnešní Divadlo moravskoslezské a Divadlo Jiřího Myrona.

Byla tady řada ochotnických souborů, které hrály v sálech škol, hospod apod. Tato představení byla hojně navštěvována a předváděly se scénky z klasického repertoáru i výtvořů místních, různé skeče a příhody ze života. Byly tady krásné kavárny s tanečními sály, kde se konaly bály i s vybavením pro kulečnické, karetní hry apod. Byla to kavárna Praha, Elektra, Fénix, Palace, Závodní hotel ve Vítkovicích. Jednodušší šenky a hospody byly otvírány poblíž větších pracovišť hutních, důlních a ostatních, tak, aby pracovníci po obdržení platu ihned mohli utráčet.

Byly tady sportovní kluby, městské lázně, byly tady obchodní domy různé úrovně, které mohly uspokojovat spotřebitele, zde mohli nakoupit vše pod jednou střechou. Byly to OD Bachner, Chamrad, Brouk a Babka, Rix, Textilie a Baťa. Ostraváci z okrajových obcí se při nákupu ve městě mohli občerstvit v mnohých cukrárnách nebo pojsť guláš, párky nebo dršťkovou polévku u řezníka Šindlera a v Ahojce. Ostrava měla i dobrý dopravní systém budovaný postupně. Vlaková doprava ze středu města na Beskydy, tramvajová doprava, velice známá tramvaj Komárek na Ščučí a trati až do Karviné. Později přibýlo letiště v Hrabůvce. Též oddechové rekreační zóny zde byly, rodiny navštěvovaly les Duňák nebo Bělský les, koupání v Ostravici zejména u splavu ve Vratimově.

Taky dříve při minimální možnosti techniky se lidé více bavili svépomocí sami mezi sebou. Ve volném čase se sešli sousedi a zpívali i hráli a někdy se i vraceli do dětských let. Pamatují si hru na schovávanou svých rodičů i dalších sousedů. Později přišla audiotechnika tzv. krystaly, rádia a později televize.

Mgr. Dagmar Jelenová

Připomínáme, že do dalších příběhů uvedených již ve třech publikacích "Paměť Ostravy" se můžete začíst v Knihovně města Ostravy a jejích pobočkách. Máte-li chuť se připojit - vzpomínejte, pište! Pro další období Knihovny města Ostravy zajímají Vaše zážitky v oblasti zahrádkaření a turistiky, ale i jakékoliv další vzpomínky.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Podzimní slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

máme za sebou téměř tři čtvrtě roku a bohužel nic moc jsme neudělali, nezorganizovali. V podstatě půl roku jsme řešili pandemii covidu a téměř všichni jsme překládali naše plánované akce na měsíce září a říjen. Tyto měsíce jsou přeplněné a přesycené různými akcemi a jen doufám, že nám vše vyjde tak, jak jsme si to naplánovali.

Krajská rada seniorů rovněž přeložila červnové Krajské sportovní hry seniorů v Kopřivnici na 2. září 2021. Vše máme organizačně a materiálně připraveno, přihlásilo se nám téměř 300 seniorských sportovců a v době, kdy budete číst tyto řádky, doufám a věřím, že jsme vše zvládli ke spokojenosti účastníků a na patřičné úrovni. Průběh a výsledky zveřejníme na našich webových stránkách a v prosincovém SeniorTipu. Ještě před krajskými sportovními hrami se zúčastnilo 18. srpna reprezentační družstvo krajské rady Krajských sportovních her v Olomouckém kraji.

Na den 1. října 2021 máme připraveno v rámci oslav Mezinárodního dne seniorů (MDS) slavnostní setkání seniorů Moravskoslezského kraje v Českém Těšíně.

Den seniorů - Bohumín 2020

Dopoledne bude zabezpečena prohlídka zámku Karviná a Archeoparku Chotěbuz, po obědě bude proveden kulturní program v Českém Těšíně. V rámci programu vystoupí děti MŠ Českého Těšína, seniorské soubory písní a tanců a budou vyhlášeny výsledky kampaní krajské rady za roky 2020 a 2021. Přihlášky účastníků jsou již uzavřeny a vzhledem ke kapacitě společenského sálu se setkání zúčastní 180 seniorů kraje a 20 hostů a zástupců seniorů oceněných v kampaních.

V rámci oslav MDS bude proveden již dvakrát přeložený SeniorKvíz dne 20. října v obci Střítež. Soutěž je připravena a účastníci přihlášení. Bude se soutěžit ve všeobecných tematických okruzích po 10 otázkách.

Dne 22. září 2021 uskutečníme setkání představitelů seniorských organizací, klubů a spolků Statutárního města Ostrava se snahou především seznámit je s Radou seniorů ČR a Krajskou radou MSK. Chceme se pokusit sjednotit seniorské hnutí a činnost v Ostravě minimálně v tom, aby byl vzájemný přehled o naší činnosti, abysme spolupracovali a vzájemně si pomáhali. Toto vše s cílem zabezpečit zdravé stárnutí seniorské populace a podpořit aktivní činnost seniorských organizací, klubů. Zároveň chceme nabídnout bezplatnou právní, informační, metodickou a materiální pomoc. Oslovil jsem všechny starosty a starostky městských obvodů Ostravy a vzhledem k tomu, že nemáme na organizace seniorů kontakt, požádal jsem je o spolupráci při zorganizování naší akce a pozvánky seniorům předali. Věřím, že vše proběhne k oboustranné spokojenosti.

Vážení čtenáři, milí senioři,

chtěl bych vás vyzvat, abyste ve spolupráci se samosprávou měst a obcí zorganizovali, podle svých konkrétních podmínek, ve svých městech a obcích důstojné oslavy Mezinárodního dne seniorů a všem připomněli před říjnovými volbami význam slova senior pro celou naši společnost! **K volbám běžte všichni a volte především ty strany a hnutí, které jsou vstřícné a otevřené všem seniorům, schopné a ochotné pro seniory něco udělat!**

Na závěr vám chci popřát do dalšího období, aby se vám podařilo zorganizovat vše, co jste si naplánovali bez covidových komplikací a v pevném zdraví. A k tomu všemu hodně štěstí, optimismu a elánu! Krásné "babí léto".

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Foto: archiv KRS MSK

Moravskoslezského kraje

Malé ohlédnutí za první polovinou roku 2021

Aktivity Ostravského organizačního centra spolku SENIORS, z.s. byly i v první polovině roku ve stínu epidemiologické situace. Hned po prvních náznacích uvolnění jsme se vydali na sportoviště a pro příznivce seniorského sportování jsme připravili několik soutěží a turnajů. Prvním počinem bylo květnové uspořádání Fifejdského pětiboj v tradičních disciplínách - šipky, granát na cíl, bolobal, pétanque a ruské kuželky na sportovištích TJ Ostrava. Za účelem dodržení v té době ještě velice přísných protiepidemiologických opatření jsme byli nuceni uvolnit značnou finanční částku k pronájmu celého sportovního areálu, abychom seniorské sportovce "rozptýlili" po stanovených počtech a rozestupech.

V červnu jsme uspořádali tradiční pétangový turnaj ve Velké Polomi v úzké spolupráci s místním klubem seniorů, tentokrát vypsáno pro dvojice žen, mužů a "smíšenky". Turnaje se zúčastnili senioři z ostravské aglomerace, Opavska a Třinecka. V oblíbeném pétanque jsme pokračovali i v dalším měsíci. Vrátili jsme se do sportovního areálu TJ Ostrava, kde jsou pro tento sport ty nejlepší soutěžní podmínky. Turnaj byl opět vypsán pro dvojice žen, mužů a "smíšenky". I když nás tentokrát děšť v závěru turnaje lehce pozlobil, padesátka seniorů z téměř celého kraje v náročném herním systému, kdy každý tým odehrál tři až pět utkání, prokázala stále se zlepšující sportovní formu i pétangovou techniku. Protože jsme při jednotlivých akcích nemohli provádět vyhodnocení vítězů, v červenci jsme uspořádali setkání seniorů, na kterém jsme svůj nezaviněný dluh z velké části splatili.

V dalších měsících budeme ve sportovních a dalších aktivitách pokračovat. V první dekádě září pořádáme dvoudenní "Výpravu Javorníky 2021", následně vyšleme sportovní týmy do Bílovce, kde se 15. září zúčastní Bíloveckého seniorského víceboje. V dalších měsících se vrátíme na ostravská sportoviště k uspořádání turnajů v golf-snagu a tradiční "Vánočky". Intenzivně vyjednáваме podmínky pro vícedenní výpravu do Čech, jelikož Slovensko jsme z rozhodnutí vedení spolku pro letošní rok ve svých záměrech z důvodu stále se měnících podmínek definitivně opustili. O jednotlivých akcích nejen Ostravského organizačního centra se můžete dočíst na www.1.ms-seniors.cz. Již dnes jste na ně srdečně zváni!

Anna Matějová, SENIORS, z.s.

Poděkování členům Krajské rady MSK

Ojedinelé setkání členů Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje zažila obec nedaleko Třince, Ropice. Do klubovny v místní části Za lesem využívané hojně seniory z Klubu důchodců Střítež zavítali pozvaní členové Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje, kterým skončilo čtyřleté působení v této organizaci.

Předseda Krajské rady Ing. Pavel Gluc je chtěl svolat už na počátku roku, ale různá koronavirová opatření plány oddálila. V Ropici tak mohl zhodnotit čtyřleté uplynulé období a také poděkovat těm, co již dále po nových volbách v krajské radě seniorů nepokračují. Poděkování za dobrou spolupráci seniorů s obcí Ropice vyjádřila ve svém pozdravu také paní starostka Uršula Waniová. O skvělý průběh společného setkání se postarali také místní členové Klubu důchodců Střítež pod vedením Miroslava Fobera, kteří připravili vynikající občerstvení.

A komu se nechtělo po oficiální části jen tak sedět, mohl si venku vyzkoušet některé disciplíny z připravovaných krajských her seniorů, které se letos konaly v září v Kopřivnici. V příjemném prostředí s vyhlídkou na Javorný Vrch a další vrcholky Těšínských Beskyd se zúčastněným ani moc domů nechtělo.

Karel Moškoř

Netradiční předání Osvědčení o studiu

Závěrečný seminář Virtuální Univerzity třetího věku (VU3V), který se každoročně koná na závěr letního semestru v konzultačním středisku Městské knihovny Krnov, musel být v souvislosti s epidemií Covid 19 zrušen. VU3V je jedna z forem celoživotního vzdělávání organizovaná Českou zemědělskou univerzitou (ČZU) v Praze. Cílem je umožnit všem posluchačům v rámci České republiky zájmové vysokoškolské studium U3V bez ohledu na vzdálenost od sídel vysokých škol a univerzit. Společná výuka probíhá v konzultačním středisku 1x za 14 dní. Výukové materiály ke kurzům jsou posluchačům během semestru kdykoli přístupné přes internet. Každý kurz obsahuje 6 vyučovacích videopřednášek. Po splnění studijních povinností a absolvování studia se posluchač může v příslušném semestru zúčastnit slavnostní promoce v aule ČZU.

Konzultační středisko v Krnově vzniklo při Městské knihovně v roce 2018 a tutorem se zde stal knihovník Petr Munclinger. V letošním roce získalo devět jejich studentů na základě úspěšného tříletého studia Osvědčení o absolutoriu a byla by škoda předávat tyto certifikáty a pamětní listy o zakončení semestrálního studia jen tak přes knižní pult. "Zvažoval jsem, jak tuto situaci řešit a na základě impulsu jedné ze studentek jsem se rozhodl uspořádat závěrečný seminář čistě ve vlastní režii. Místo a zaměření cesty jsem vybral na základě právě zakončeného semestrálního kurzu, který byl na téma "Barokní architektura v Čechách". Na zámku ve Žďáru nad Sázavou totiž nabízí speciální naučnou stezku "Po stopách Santiniho". Domluvil jsem proto letos v červnu pro naši skupinu studentů průvodce a zajistil dopravu na místo mikrobusem krnovské společnosti RYTE tour p. Rybáře", řekl knihovník Petr Munclinger.

18. století, která dosud nemusela být restaurována. Navštívili baziliku minor Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše s 2. nejdelší chrámovou lodí na Moravě a zavítali do obydlí mnichů - konventu a nahlédli do studniční kaple. Navštívili i zámeckou galerii, kde probíhala výstava barokního malířství a sochařství. Z velkých jmen, jejichž díla měli možnost na vlastní oči vidět, byli např. Karel Škréta, Michael Václav Halbax, Petr Brandl a Jan Kupecký. Sochařství pak reprezentovali mimo jiné Matyáš Bernard Braun i málo známý, ale neméně schopný Braunův synovec Antonín. Nechyběly ani práce z dílen Ferdinanda Maxmiliána Brokofa či Ignáce Františka Platzera.

Po prohlídce se vydali na blízkou Zelenou horu, kde se nachází vrcholné Santiniho dílo - poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, kde stále ještě probíhá rozsáhlá rekonstrukce. Průvodkyně je seznámila s historií tohoto světoznámého objektu zapsaného do seznamu památek dědictví UNESCO a umožnila i výstup do obou vyšších pater kostela, kam se při běžných prohlídkách návštěvník nedostane. Po prohlídce ambitu, který kostel obklopuje, předal p. Munclinger absolventům Osvědčení o absolutoriu VU3V a Pamětní listy za aktivní účast ve studiu. Atmosféra byla velmi příjemná a vzhledem k přítomnosti rodinných příslušníků a přátel, zaznělo i mnoho milých slov a potlesk. "Velmi mě těší, že všichni studenti, kteří studium VU3V absolvovali, se rozhodli v dalším studiu pokračovat a již dnes dumají jaké téma kurzu zvolit pro příští semestr, a kam za rok zase vyrazíme" dodal pan Munclinger.

Bezva dovolená

Senioři pracovníků školství už po páté trávili společnou dovolenou v hotelu MAS v Sezimově Ústí.

Prohlídka města Tábora a návštěva poutního místa Klokoty, zájezd na Čapí hnízdo, na zámek Blatná spojený s procházkou zámecké obory se stádem daňků, zámek Jemniště s rozkvetlým rozáriem, hrad Rožmberk, to jsou tradiční místa nabízených výletů. Jako bonbónek pak noční prohlídka zámku Konopiště. A že to vše byla "paráda" o tom svědčí i počet účastníků. Z hotelu jsme museli odjet dvěma autobusy. Průvodci na Konopišti si nás rozdělili do tří skupin a podívali jsme se i tam, kam se běžný návštěvník nedostane. V pološeru, při osvětlení svíčkami jsme procházeli zámkem a zážitek byl dokonalý. Hru bowling o cenu nejlepšího hráče vyhráli všichni, kteří se turnaje účastnili. I při hře bingo byla nálada velmi dobrá a mírného hazardu jsme se účastnili v plném počtu. A kdo měl toho všeho málo, odjel na vlastní pěst ještě do Třeboně na zámek, podívat se na hrobku rodu Schwarzenberků, na hrad Český Šternberk apod.

Při losování na závěrečném večírku byla vylosovaná jedna naše kolegyně, která se těší na příští rok na dovolenou s 25% slevou. Těšíme se i my ostatní. Vždy uvidíme něco nového. Zkrátka, jižní Čechy jsou studnicí krásných zámků, hradů a jiných pamětihodností. Paní Altmanová spolu s panem Navrátillem - delegátem hotelu, již teď přemýšlejí, co nového, zajímavého nachystat na další rok. A věříme, že k naší plné spokojenosti.

Za seniory OROS Miluše Altmanová

Třetí rok v Akademii právě vrcholí

Už od dob mariánskohorského kantora Eduarda Marhuly se vzdělávání v naší škole skloňovalo ve všech pádech. Takřka 115 let patřila dětem a mládeži, od roku 2018 jsou dveře otevřeny také studentům seniorského věku.

Projekt uměleckého vzdělávání pro seniory jsme měli v hlavě již dlouho. Před třemi lety byla - k radosti všech - Akademie umění a kultury III. věku otevřena a nyní již pomalu chystáme diplomy pro naše první absolventy. Vše nabralo obrátky v momentě, kdy si naši akademici převzali indexy a začali s elánem pracovat. Možná to bude znít jako klišé, když napíšu, že my - lektori - jsme z hodin v pravdě nadšení, ale je to skutečně tak. Atmosféra je natolik vstřícná a milá, že obohacení jsme zejména my - vyučující. Všichni jsme se shodli na tom, že jediná skvrna na celé Akademii je, že těchto společných hodin není více - a to i v nelehké době distanční výuky, kdy byly hodiny vedeny on-line přes všemožné platformy. Svěží mysl našich seniorských studentů nenechala nikoho na pochybách, že vše zvládnou - svou IT gramotností mnohdy zastínili i žáky ZUŠ. Se svými lektory hráli on-line v reálném čase a pracovali s chutí, přes všemožná omezení zdravotní a časová. Letošní akademický rok jsme měli opět začít v ostravském klubu Heligónka, a sice koncertem Roberta Kušmierského. Slavnostní zahájení však padlo za oběť nouzovému stavu. Můžeme tedy jen zavzpomínat na to loňské...

Přestože mnohé jsme museli s těžkým srdcem odvolat či přeložit, něco se přece jen povedlo. Velmi rádi jsme využili nabídky Ostravské univerzity a ve spolupráci s pěveckým sborem Collegium bonum se připojili do projektu Erasmus+ - „ASEB Active Seniors' Education without Barriers“. Naše frekventanty čeká mezinárodní sborová praxe (slovensko-portugalská). Společně tak budeme moci představit kraj Leoše Janáčka a osobitého slezského folklóru v připravovaném zpěvníku, na lektorské stáži v Portugalsku či na závěrečném koncertě. Na tuto spolupráci se obzvláště těšíme a věříme, že našim seniorům otevře nové obzory a přinese mnohá obohacení.

Frekventanti seniorské hudební nauky na návštěvě ve studiu Českého rozhlasu Ostrava

Výuku tanečnic vede energická Dagmar Komárková a dle jejích slov probíhá podobně jako na baletním sále. Dámy se přihlašují z domova a vyučující je rozhodně nešetří. Dvakrát týdně začíná hodina rozvíčkou, pak následuje práce na programu závěrečného vystoupení na JKO. „Moje tanečnice se na hodiny moc těší a máme velkou radost, že se můžeme dvakrát týdně vidět a nejen si zacvičit a zatančit, ale také i poklábosit“ komentuje Dagmar Komárková.

Neúnavně pracují také výtvarníci, stejně jako sekce literárně-dramatická. Všichni - účastníci akademie i lektori - netrpělivě čekají na "absolventské" vystoupení či "klauzury".

S dojetím teď alespoň vzpomínáme například na skvělý počín výtvarníků: V Komenského sadech uspořádali setkání a svou vlastní vernisáž pod širým nebem.

Dobrych zpráv a pozitivních skutečností je v současnosti potřeba a jednou z nich je otevření nového tříletého cyklu Akademie, který startuje opět v září 2021, opět na ZUŠ E. Marhuly v Ostravě - Mariánských Horách. Celou akci znovu finančně podpoří Moravskoslezský kraj, Statutární město Ostrava a nově také ÚMOB Ostrava - Mariánské Hory. Doplňte řady nadšených hudebníků, výtvarníků, tanečníků či herců i vy! Pojdme se potkávat nejen v ulicích, ale také ve sboru či na tanečním sále!

Akademie umění a kultury III. věku si za tři roky své existence získala velkou oblibu a dobré jméno, sdružila na šest desítek seniorů z celé Ostravy a dala vzniknout výborné partě spolužáků, kteří se setkávají i mimo "škamna" ZUŠ. Chci poděkovat všem našim akademikům za dobrou náladu, neutuchající vůli tvořit, entuziasmus a nasazení a také za lidskost a porozumění, všeho se nám - lektorům - dostává v míře vrchovaté. Těšíme se na další společnou práci a kdo ví, třeba již příští rok také s Vámi!

Sledujte nás na stránkách ZUŠ E. Marhuly <https://www.zusmarhory.cz/akademie/> neutečou vám pozvánky na společná vystoupení, vernisáže a hlavně na setkání. Máme štěstí, že můžeme být u toho. Buďte i Vy!

Za všechny lektory Akademie Eva Polášková

Ze života Petřkovických seniorů

Rok 2021 nezačal zrovna růžově, ale nás to nemohlo rozhodit. S dobrou náladou a veselou myslí jsme jeli dál. Stalo se již každoroční tradicí pořádat v čase letnic smažení "Vaječiny", a tak jsme se sešli ve venkovním areálu pana Januse v Koblově. S hezkým počasím a sluníčkem se nás nakonec sešlo přes 100 členů naší organizace. Členky výboru nám usmažily vaječiny z 250 domácích vajíček. U dobrého pivečka se vzpomínalo na předešlé akce, na zájezdy, a bylo vidět, že jsme si opravdu chyběli a moc se na sebe těšili. Všichni odcházeli spokojeni a výbor seniorů Petřkovice děkuje všem zúčastněným členům, kteří si vytvořili zábavu jakou chtěli.

Poděkování patří p. Janusovi, který nám vytvořil příjemnou atmosféru a za možnost užívání venkovního prostoru k uskutečnění této první akce po rozvolnění.

Na dalším výletě jsme se sešli v červenci. Zastavili jsme se v Odrách, kde jsme si prohlédli vodní mlýn Wesselský, který byl založen v r. 1571. Vystřídalo se v něm několik generací. Dnes je celý areál ve vlastnictví jeho dcery, která společně s manželem o mlýn pečuje a umožňuje zájemcům nahlédnout do historie mlýna.

Navštívili jsme i Muzeum Břidlice v Budišově n. B., které nabízí ucelený přehled o historii těžby a dobývání břidlice, geologii, ale i o praktickém užití v každodenním životě člověka.

Po obědě jsme se zastavili u zámku Raduň, který byl v 19. stol. aristokratickým sídlem slavného maršála Blüchera. Atraktivní je také zámecká oranžerie, v níž se pěstují rozličné citrusy, vavříny, palmy a další cizokrajné rostliny. Vzhledem k teplému počasí byl zájezd náročný, ale i tak se všichni těšili z toho, že zase mohou vyrazet za poznáním a těšit se na další akce.

Svou činnost petřkovičtí senioři patřičně zhodnotili na schůzi klubu, která byla zároveň volební. Schůzi zahájila předsedkyně paní Alena Sanetříková, seznámila členy s činností klubu a hospodařením. Ocenila také činnost sportovního družstva, zejména za výsledky ve Fifejdském seniorském pětiboji, kde obě naše vyslaná družstva zabodovala a umístila se na prvních místech. Ocenění patřilo i tanečnímu klubu, který reprezentuje organizaci na krajských i celostátních akcích. V proběhlých volbách členové odsouhlasili, aby stávající výbor pokračoval nadále ve své činnosti i v dalším volebním období - a to opět pod vedením paní Aleny Sanetříkové.

Za výbor Seniorů Petřkovice
Jaroslava Petříková

Zájezdy pod patronací Koordinačního centra seniorů Ostrava

Místo, na které nás zavedl první zájezd bylo známé beskydské středislo, které se těší hojně návštěvnosti pro své jedinečné kouzlo, které tato oblast nabízí.

Jsou to i výhledy na Beskydy a do širokého okolí, dále i jedinečná stavební architektura, která je zde zastoupená souborem chat (Pustevinka, Libušín, Maměnka, Tanečnice, Šumná), zvoničkou, altánkem Cyrilka, sochou pohanského boha Radegasta, sochou Cyrila a Metoděje a kaplí s vyhlídkovou věžičkou. Celá tato krása se nalézá mezi dvěma body vzdálenými od sebe čtyřmi kilometry - známé, oblíbené a vyhledávané Pustevny a Radhošť.

U druhého zájezdu do Náměště na Hané a do skanzenu v Příkazech senioři neodradil ani soustavný déšť. Navštívili jsme zámek a prohlédli jsme si jej celý. Trošku se vymyká z podobných interiérů zámků v Čechách a na Moravě. Zámek je celkem malý, ale o to útulnější. Někteří z nás nakoupili roztomilé plyšové hračky různých ptáčků, kteří vydávali po zmáčknutí bříška autentické zvuky. Po návštěvě zámecké restaurace jsme nastoupili do autobusu a po chvilce jízdy jsme navštívili blízký skanzen v Příkazech.

Prohlídka zachovalého statku a historických seníků a stodol byly pro některé návštěvníky vítaným zpestřením odpoledne. Druhá skupina zde už byla a chlubila se dříve nabitými poznatky - stavili se tam když se slavily dožínky a ještě byla patrná výzdoba. I výstava k Jízdě králů zaujala. Svatební koláč z Hané zabíral půl světnice.

Výlet to byl i přes uplakané nebe opravdu pěkný a těšíme se, že se opět na podobném zájezdě sejdem. Děkuje KCS Ostrava za realizaci.

Za účastníky M. Altmanová

Havířovské BABKY:

Třicet let rozdávají radost pěknou písničkou, veselým povídáním i tancem

Pokračování ze str. 1

Jedna z členek, paní Věra Hegerová, se svěřila s myšlenkou uchovat pro naši i příští generace zdejší folklór, řeč našich předků.

***Uchovat památky je potřebná věc,
ale jak uchovat po rodičích řeč?
Či k starým do hrobu něstrču ju děcka?
Co naši potomcy, budu ji rozumět?
A naše písničky - budu oni umět?***

Po akci zůstalo v klubu pět žen, společně si zazpívaly, docela jim to ladilo. A nápad byl na světě. Hned se domluvily na první zkoušce a v lednu byl soubor na světě. Podle záznamu v prvním díle kroniky - dnes se zaplňuje již 7. díl - má první veřejné vystoupení datum 6. února 1991.

Havířovské Babky - působí v Havířově. Vyhledávají, uchovávají a zpívají lidové písně a verše v nářečí Tešínského Slezska.

A kde se vzal název souboru - Havířovské Babky?

Podle písničky, kterou jsme zahajovaly a většinou zahajujeme svá vystoupení dodnes. Asi ji taky budete znát.

Tak teda:

Po čym staro babko, po čym jabka (grabě) moš?

Po dva po tři můj synečku, spředam jabka (grabka) na rynečku.

Tak jo můj synečku, jabka (grabě) spředovum.

Takže původně jen Babky, ale brzy jsme k tomu přidaly, aby bylo jasné, odkud jsme - Havířovské Babky.

Čím je soubor jiný - zvláštní - kromě faktu, že jeho členky jsou děvčata v důchodovém věku?

Právě skutečností, že kromě známých lidových či národních písní, známých i méně známých koled atp. obsahuje každé jejich vystoupení písně a texty v nářečí Tešínského Slezska - tzv. po našymu.

A vystoupení obohacují tancem. Rády přijímají pozvání a všechna svá vystoupení poskytují bez nároku na honorář! Od pořadatelů mimo Havířov si nechají uhradit jen náklady na dopravu.

Kde všude je můžeme slyšet?

Tam, kde je pozvou - vystupují pro seniory v domovech duchodců, v LDN, nemocnicích, domovech či klubech seniorů. Velký ohlas mají jejich společná vystoupení se souborem Vonička v rámci vánočních a velikonočních koncertů - např. v evangelickém kostele v Havířově-Bludovicích. Jsou častými hosty na vernisážích výstav pořádaných organizacemi Českého svazu žen nejen v rámci Moravskoslezského kraje. Vystupovaly na národopisných slavnostech v Lomné, v Polsku i na Slovensku. Zpívaly i Na Vlachovce, Ježíškovým vnoučatům, byly i v Parlamentu ČR. Mohli jsme je vidět i slyšet společně s Jarkem Nohavicou ve 2. dílu filmu O zániklé Karviné. Písničky souboru Havířovské Babky si můžete poslechnout i na třech CD nahraných v Českém rozhlasu Ostrava.

Jaký měla pandemie dopad na soubor?

Pandemie koronaviru zastavila činnost prakticky všech kulturních institucí, znemožnila běžné aktivity zájmových spolků, nebylo možné se setkávat. Teď už je situace jiná.

Havířovské Babky již opět zkoušejí v klubovně ČSŽ v Havířově a mají plánované po pandemii tisíci sté šedesáté deváté vystoupení již 1. října letošního roku, a to pro jubily v Doubravě.

Tak přejeme Havířovským Babkám stále hodně sil, inspirace a také mnoho spokojených diváků a posluchačů, kterým jistě vykouzlí úsměv na tváři.

Milada Halíková

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejné.

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

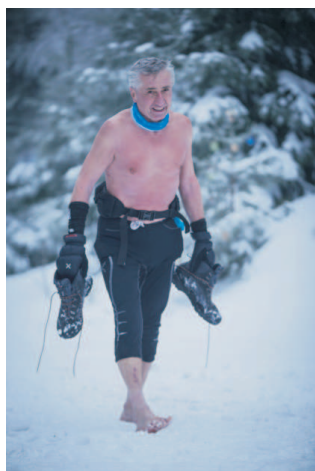
Ján Čupa: Lysá hora se mi stala milenkou

Pracoval do pětaticeti na dráze, pak dlouhých 23 let fáral na šachtě. Když odcházel v osmapadesáti do důchodu, byl vyčerpaný a tělo měl zhutované tak, že do patra vylezl jen s velkými obtížemi - plíce z fárání zaprášené, dusil se...

„Byl jsem v té době skoro na dně, nic mě nebavilo, jen jsem čučel na bednu,“ vzpomíná Ján Čupa. „Dostal jsem se do depresí z věku, měl jsem krizi, štvála mě spousta věcí. To se v tom věku stává hodně lidem. Měl jsem i myšlenky odejít nadobro z tohoto světa. A pak mi jednou žena řekla: „Tak si zajdi aspoň na Lysou. Nebo se tu zblázníš.“ Pamatuji si přesné datum - byl 18. listopad 2011, takže v šedesáti jsem začal s turistikou. Tehdy mě hory nakoply a vrátily do života.“

Začátky byly těžké, Ján Čupa tenkrát doslova vysupěl na Lysou horu. Že by šel druhý den zase, o tom bezprostředně po výkonu ani neuvažoval. Ale ráno, kdy jeho paní v šest hodin zazvonil budík do práce, začal se z lůžka hrabat i on. A po otázkce „Kam jdeš tak skoro?“ odpověděl: „Na Lysou.“

To se pak opakovalo i další den. A další a další. „Akorát jsem se díval na bundu, jak je mokřejší a mokřejší a čtvrtý den už jsem si ji nevzal. Hodně jsem se potil a na Lysé už tehdy ležel nahoře sněh. Pak jsem nechal bundu doma a šel jen v tričku. I to jsem propotil.“ Osmý den už nechal doma také tričko a za týden měl "čistou" i hlavu. A do tehdejších Vánoc získal tak neuvěřitelnou fyzickou, že Lysou horu vyšel za šest hodin třikrát.

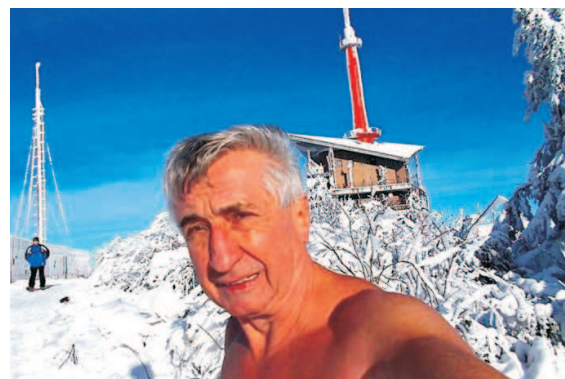

„Lysá horečka se mi stala milenkou, změnila mi život. Když na ni šlapu, nevadí mi silné vichry, mráz kolem dvaceti pod nulou, ani vichřice. Jen v posledních letech jsem zvolnil. Vždy poslouchám své tělo a hlavu, dnes mi stačí jeden dva výšlapy denně a rád se přitom pobavím s turistami.“

Lidé ho na trase poznávají, zastavují se s ním a fotografují. I když se na něho zpočátku dívali někteří jako na blázna, dnes je místní ikonou a celebritou. Na facebooku má spoustu fanoušků po celém

světě. Absolvoval také nespočet besed s fanoušky, třeba v Lucerně, či na Karlově univerzitě. „Nikdy jsem ale nepožadoval žádné finanční odměny ani náhradu za cestování. Pokaždé to dělám z lásky k lidem,“ dodává.

„Sedí mi teploty pod nulou, okolo minus pěti až patnácti, svlečený zvládám i minus dvacet tři, ale samozřejmě si dávám pozor, abych to nepřehnal - kontroluji jak povrch kůže, jestli nemění barvu, tedy neomrzá, tak to sleduji i pocitově. A občas chodím i bos, například na Teryho chatu ve Vysokých Tatrách jsem vystoupal bez bot v - 12 až -14 °C. Nahoře byla ledovka, takže se mi udělaly puchýře, ne od mrazu, ale z klouzání a strhal jsem si kůži, nicméně rychle se to zahojilo. V minus deseti i dvanácti to pořád jde dobře, ale musím kontrolovat, aby mi u nohou nezačaly tuhnout prsty. Podotýkám, že s otužováním jsem nic moc zkušeností neměl, dokázal jsem však poslouchat své tělo a hlavu a za krátkou dobu jsem vydržel i 12 až 15 hodin na silných mrazech. Ale nic nedělám násilím, jakmile se na něco necítím, tak to netlačím.“

Kocháte se přírodou při Vašich výstupech?

„Nemám rád uzavřený terén v lese, musím mít výhledy, proto na Lysou volím skoro stále stejnou trasu, ta vede z Ostravice po červeném značení až na vrchol. Můj styl je chodit na pohodu a užívat si krásné přírody a pobavit se se svými fanoušky. Mimochodem, nejkratší čas výstupu jsem měl hodinu a tři minuty. Kromě toho jezdím i do dalších hor rád, zvláště do Tater, kde dělám otužilecké výstupy a zkouším tam také lezení po skalách, nově i bez lana.“

Fyzickou jste si jednoznačně zlepšil. A co psychika?

„Co se týká mojí fyziky, je opravdu dobrá, jsem pod dlouhodobým dozorem lékařů, protože ve svém věku ještě daruji krev. Chodím každé dva roky na veškeré preventivní prohlídky, dělají mi EKG a přísnější testy. A těmi výstupy v horách jsem si samozřejmě vyčistil hlavu. Co já jsem v ní měl zbytečných věcí... Lidi se hádají kvůli politice, ale mě už to dneska nevytočí. Co já s pitomou politikou? Radši jdu na hory. Jasně, tělo musí zátěž vydržet, ale jinak je všechno hlavně o psychice. Nesmíte si připouštět, že vás něco bolí. Na druhou stranu, k horám musíte mít respekt, protože vám nic neodpustí. Proto se musíte naučit svému tělu naslouchat, jinak hrozí, že se přeceníte a uděláte chybu.“

Co říká na Vašeho koníčka rodina?

„Jsem normální člověk, žádný frajer, úplně obyčejný, vysmátý kluk a hlavně šťastný důchodce. Už tomu bylo 32 let, co jsme s mojí ženou spolu a za poslední roky, co se otužuju, se i ten vztah mezi námi hodně zlepšil. Každý máme své zájmy, nesedíme si na očích. Manželka i dcera mají radost, že se zabavím, ale kromě hor je jinak kolem baráku pořád práce dost. Takže na bednu se dívám už jen velmi zřídka, zkrátka mě to přestalo bavit. Ono vůbec nejhezčí je potkat se s dobrými kamarády, popovídat si s nimi a domů přijít jako úplně šťastný člověk. Z hor by měl každý chodit s dobrou náladou a šťastný.“

Bohužel, jak známo, neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Druhého května se Ján Čupa při rozdělávání ohně v krbu vážně popálil. Podpalovač bouchnul a popálenina mu zasáhla celou tvář, uši, krk, hrudník po prsa, levou ruku od podpaždí až k prstům a na levé noze palec. Rozhodl se to léčit sám a doma, ale po třech dnech přišlo velké zhoršení zdravotního stavu. Kamarád ho proto rychle dovezl na popáleninové centrum v Porubě, což byla, jak Ján dnes říká, jeho záchrana. Chvilí lékaři dokonce uvažovali i o plastické operaci. „Díky tomu, že jsem byl celou dobu psychicky se vším vyrovnaný, se mi kůže dobře hojila a díky kvalitní lékařské péči jsem se dokázal velice zotavit,“ konstatuje Ján Čupa. Takže už prvního června šel opět na Lysou...

(di)

Orientačnímu běhu je možné se věnovat i v pozdním věku aneb chuť a odhodlání něco nového zkusit

Sdružení seniorů ČD Ostrava hl. n. ve spolupráci s Koordinačním centrem seniorů Ostrava připravuje každoročně sportovně poznávací akci pro všechny seniory formou orientačního běhu/pochodu. Orientační pochod/běh (ve dvou kategoriích podle kondice) se i letos bude konat v areálu ostravského Bělského lesa. Orientační mapy trať v zalesněném porostu připravil ing. Josef Juřeník a jeho kolegové ze Sportovního klubu orientačního běhu, kteří mají s touto aktivitou dlouhodobé zkušenosti.

Není se čeho obávat, před zahájením pochodu podají organizátoři instruktáž k pravidlům čtení mapy a přiblíží jednotlivé značky používané v orientační mapě, kterou každý účastník obdrží. Věříme, že i letos tato aktivita osloví hodně seniorů, a že si na akci nejen protáhnou tělo ale že se i pobaví ve společnosti ostatních při malém posezení.

Datum konání: 7. října (čtvrtek)

Technické zabezpečení: Josef Juřeník se svými přáteli a materiálem ze SK OB Ostrava, z.s.

Místo akce: areál Bělského lesa (jižní část MO Ostrava-Jih)

Shromaždiště: areál Ostravských městských lesů a zeleně (OMLaZ), s.r.o., sídlo ředitelství jejich společnosti, kde bude k dispozici jako zázemí: venkovní posezení na zahradě areálu (krytý venkovní přístřešek s ohništěm a venkovními grily s posezením pro účastníky).

Dostupnost: autobusy MHD na zastávku „Náměstí SNP“ nebo zastávku „Hotel Bělský les“ (známou jako Helbich) a odtud pěšky asi 700 metrů (bude značeno žlutými fáborky z obou zastávek) až do areálu OMLaZ, který se nachází v SV části prostoru Bělského lesa.

Parametry tratí: trasa **A** - délka ideálním postupem pro ty co to už někdy zkusili 3,1 km, trasa **B** - pro méně odvážné, délka 1,4 km ideálním postupem, převýšení 8 metrů.

Charakteristiky tratí:

Trať A prověří, jak se budete orientovat na asfaltových a širokých cestách, několik kontrolních bodů jsou umělé objekty postavené člověkem (ploty), ve střední části, kde se budete pohybovat převážně po lesních cestách a pěšinách je část trati v místech odbočení nebo křižovatky **vyznačena žlutými fáborky**, které jsou pověšené na vzdálenost, jak jsou umístěny turistické značky.

Trať B - téměř všechny kontroly na této trase jsou přímo na cestách a pěšinách.

Popisy kontrol jsou slovní a budou přilepeny na mapách a jsou použity i názvy a popisy, které vám místo kontroly snáze identifikuje - (například oplocenka, informační tabule). Na kontrolních stanovištích v terénu bude stojan se zavěšeným bílo-červeným textilním lampionem a upevněným razicím zařízením - plastovými kleštičkami - k označení průchodu kontrolním stanovištěm. Číslo kontrolního stanoviště je číselný dvojmístný kód na štítku upevněném na stojanu.

Označování průchodu kontrolním stanovištěm: bude mechanické a **samoobslužné**, tj. kleštičkami upevněnými na stojanu kontroly (perforováním papírového startovního průkazu do určeného políčka) a to ve stanoveném pořadí kontrol. Po příchodu do cíle účastník pochodu průkaz odevzdá a organizátoři zkontrolují, zda má průchod všemi kontrolami zaznamenán a ve správném pořadí. Nenalezení kontroly nebo její nesprávné označení bude penalizováno přidáním 5ti minut k výslednému času. Vše bude důkladně vysvětleno a názorně předvedeno na instruktáži před závodem.

Systém soutěže: Startovat budou účastníci ve stanovenou celou minutu (na stanovený startovní čas jako v normálním závodě v OB) s určenými časovými rozestupy, a to 5 minut od předchozího, resp. následujícího účastníka své kategorie. Po absolvování tras všemi zúčastněnými (co se přihlásí a odstartují) se provede vyhodnocení soutěže v obou kategoriích s vyhlášením nejlepších (na 1. až 3. místě s předáním medailí, diplomů a drobných věcných cen). Všichni, kdo úspěšně svoji trasu absolvují, obdrží na památku účastnický diplom.

Prezentace přihlášených nebo i těch, kteří se rozhodnou až v uvedený den: 8:45 - 9:30 hod. Na prezentaci obdržíte papírový startovní průkaz a dohodnete si čas Vašeho startu od 10:00 hodin.

Názorný výklad a instruktáž účastníků: 9:30 - 9:50 hod.

Co bude potřebovat účastník akce: chuť a odhodlání něco nového zkusit, mapu pro OB (tu dostane na startu), startovní průkaz (ten obdrží při prezentaci), les (ten na nás čeká), oblečení vhodné na vycházku lesem a pohodlné boty.

Přihlášku e-mailem nebo SMS zprávou na kontakt: (tel. 602 785 092, e-mail: jurenik@volny.cz) do 4.10.2021 s uvedením Jména a příjmení, kategorie, ve které chci soutěžit (A, B). Přihlásit se lze případně i v den závodu. Na všechny odhodlané seniory z celého kraje - zvědavé a toužící po pohybu spojeného s hledáním kontrol, se těší

Josef Juřeník s přáteli ze SK OB Ostrava,
člen výboru Sdružení seniorů při ČD OSŽ Ostrava
a

Koordinační centrum seniorů Ostrava, z.s.

Ve znamení želvy

Nenažranci!
Uvedla svůj rozhořčený monolog Elvíra. V únoru, když na jejich křídla padají čepice sněhu a oni nevědí, co by sehnali do zmrzlých zobáků, to je jim člověk dobrej.

Ale na jaře, když by si přál, aby mu zpívali o lásce a hráli na loutnu, vykašlou se na něj a staví si vlastní hnízda. Člověk zůstane sám se zbytkem slunečnicových semínek a rozhlíží se potají, jestli někde nějakého osamělého ptáka neuvidí.

Ptáků i partnerů je víc než dost. Což o to. Ale mívají partnerky. To je okolnost, která evidentně brzdí vznik trvalého vztahu, natož pak vyvedení mláďat. Poučení zní - pozor na ptáky! Neživ je, neboť si tě nezasloužil! Je třeba obrátit pozornost jiným směrem. Třeba na medvědy. Jednoho znám. Je to takový do sebe zahleděný typ. Je spořivý. Člověk jako já si s takovou vlastností neví rady. Vždy mi šlo víc o okamžik štěstí, které občas něco stojí, než o dlouhotrvající nudu. (Nebo naopak?)

Poznala jsem Berany, Raky, Kozorohy... nejlepší by byla Želva. V zimě zmrzne a srdce se jí zahřeje až s prvními slunečními paprsky jara. Půl roku je zaručeně věrná. I spolehlivá, pomalá. Nikam jen tak rychle neuteče. Dlouho vydrží. Až třista let! Navíc má krunýř. Kdyby mě pod něj pozvala, bylo by to prima v tom nelítostném světě napěchovaném spěchem a stresem. Ve znamení Želvy se ovšem nikdo nenarodil. Ve zvěrokruhu chybí.

A tak žiju sama. Až zas přijde zima, "nenažranci" budou znovu loudit semínka. A já? Hloupá ženská?! Přestože se s jejich štědrostí potkávám jediné když pošlou pozdrav z výšky, který přistane na mém klobouku nebo na psovi, kterého vedu na řemínku, půjdu a zase nakoupím semínka slunečnice a budu zase krmit všechny ptáky z širokého okolí.

Sama budu jíst chléb se sádlem a ve svátek si ho posypu cibulí. Potud Elvíra.

Ludmila Lojdová

Proč nechodíme do kina

Ač to není mým zvykem, koupil jsem si nedávno noviny. Čekala mě dlouhá cesta vlakem a hledal jsem nějaký prostředek, jak si ukrátit dlouhou chvíli. Knižku jsem zapomněl doma, respektive jsem nemohl najít místo, kam jsem ji předchozího večera uklidil. V mém přesvědčení, že si musím nutně obstarat nějaký zdroj zábavy, mě podpořila ještě světelná tabule, kde vedle čísla mého rychlíku postupně naskakovalo patnáct, dvacet pět a nakonec třicet minut zpoždění. Není nad to, když spěcháte a vlaky jezdí načas!

V tisku prosyceném negativismem mě zaujala zpráva o neustále klesající návštěvnosti českých kin. Hned mě napadla otázka: Kde se skrývají příčiny? Odpověď jsem ani nemusel hledat v řádcích nudného článku. Stačilo si vzpomenout na moji nedávnou poslední návštěvu multikina. Tehdy k nám konečně dorazil mnou dlouho tak netrpělivě očekávaný film. Celý natěšený jsem hned vyrazil do kina. Mé obavy, zda budou ještě k mání lístky, když jde o premiéru, se ukázaly naprosto liché. V sálu bylo tak málo lidí, že když se zhaslo, měl jsem skoro strach. Nicméně mé nadšení bylo zchlazeno již dávno předtím. Nikdo dnes asi nečeká levný lístek, ale vstupenka za sto čtyřicet korun mně na radosti nepřidala, navíc když platím vstupné jako pravý gentleman i za svůj doprovod.

Osazenstvo sálu jsem přehlédl velmi rychle. Dva malí kluci s pytlíkem gumových medvídků, maminka se synkem hojně zásobeným popcornem a kelímkem s coca-colou, jeden mladý zamilovaný pár, skupina čtyř dospělých chlapů a jedni postarší manželé. To by mohlo být dobré, namlouval jsem si bláhově. Po deseti minutách reklam a čtvrt hodině upoutávek na další filmy začalo promítání. Dřív mě tohle zdržování šťvalo, teď jsem ho ale vítal, jelikož caparti přede mnou stihli probrat vše důležité a ztichli, a také zásoby popcornu po mé levé straně se značně ztenčily. Zrada však přišla hned po úvodních titulcích. Parta mužů vytáhla své dosud dobře ukryté pytlíky s extra křupavými brambůrkami a s hlasitým chroupáním se je jala likvidovat. Výborně! Hoch po mé druhé ruce to snad pochopil jako výzvu na souboj a přidal na hlasitost. Paráda! Zhruba po třetině filmu se starší pán začal ztrácet v ději. Neustále se dotazoval své ženy, kdo že se to tam právě objevil a co je zač. Skvělé!

Film zřejmě nenaplnil ani očekávání zamilovaných v řadě před námi, takže se začali věnovat všemu možnému, jen ne sledování děje. Aspoň přitom byli tiše. To naopak dvojice pubertáků ožila a řehtala se na celé kolo při každé druhé scéně. K dovršení všeho došla chlapci nalevo coca-cola, což zjišťoval brčkem dobré dvě minuty.

Konec. Sláva. Odcházel jsem plný dojmů. Bohužel jen málo se jich týkalo filmu. Ano, chápu, proč do kin chodí stále méně a méně lidí. Na světelné tabuli naskočilo zpoždění čtyřicet minut...

Tomáš Zářecký

Neznalost neomlouvá

O první zájezd na západ byl velký zájem. Přihlásili se účastníci všech věkových kategorií, kteří chtěli vidět Paříž. Vybaveni paštikami Majka, vepřovým ve vlastní šťávě a vajíčky se pod narvanými taškami s pivem prohýbala kola autobusu. Po probdělé noci byla první naše zastávka hned za hranicemi v nějakém motorestu. Bylo krásné ráno a my jsme se dostali za hranice bezbarvé šedi do světa reklam a osázených truhlíků s květinami. Když jsem tak seděla a dojídala usmažený řízek pozorovala jsem dvě sousedky, jak se stále nenápadně motají okolo podlouhlého truhlíku, zdobícího terasu motorestu. Byl plný různobarevných muškátů a zeleného břečťanu. Jen jsem zaslechla: "Takovou barvu ještě nemám. Myslíš, že by odnož vydržela?" Druhá sousedka moudře podotkla, že když se dá do vlhké vaty a sáčku s vodou, určitě přežije. Zbystřila jsem pozornost, protože i já jsem si je ohmatala a když jsem zjistila, že jsou umělé, přestala jsem mít zájem. Ony se rozhodly, že obohatí svou předzahrádku zvláštním druhem, který ještě nikdo nemá. První se nenápadně postavila před truhlík a hlídala, druhá se snažila ulomit kousek odnože k zakořenění. Nejdříve jemně lámala, ono se to jenom ohnulo a drželo. „Drží to jak luterská víra,“ podotkla a zarvala vši silou. Úlekem vykulila oči. V ruce držela celý trs i s kamením. „Je to umělé“, zašeptala překvapeně a tvářila se jako by zrovna objevila Ameriku. Nenápadně se rozhlédla, lup nACPala zpátky do truhlíku a jakoby nic se zařadila mezi ostatní.

Po tomto nezdaru se šly společně umýt a při té příležitosti i odmocnit. Když zjistily, že i za vyčůraní se platí, vyměnily si pohledy a mi bylo hned jasné, že chtějí ušetřit. Viděla jsem jim na očích tu radost z ušetřené mince. Tak dlouho postávaly až tam zůstaly poslední. První hodila minci a vešla. Druhá trpělivě čekala, kdy už bude hotova a pobízela ji „dělej“. Konečně se dveře otevřely a ony si hbitě mezi dveřmi vyměňovaly místa. Jedna dovnitř a druhá ven. Dveře automaticky zaklaply a v tom to začalo. Nějaká, nám neznámá, vyspě-

lejší technika hygieny započala své dílo. Začala stříkat voda, myla záchod i s babou uvnitř. Ta začala lomcovat klikou, která samočřejmě nepovolila. Řvala „pomoc!“ a její volání bylo tak zoufalé, až se na záchod seběhlo půl autobusu v domnění nějakého mordu. „Běžte pro instalatéra, praskla tu voda“, dávala pokyny ze záchodu. Nakonec se smířila se situací a řekla: „Pane Bože odpust, příště zaplatím, ale teď už zastav tu vodu.“ Chlapi nahlas zhodnotili situaci: Chceme-li vidět Paříž musíme ji pomoci nebo neodjedeme a začali šroubovákem páčit dveře záchodu. Najednou samy od sebe povolily a všichni byli zvědaví co vyleze za šilence. Vyšla mokrá baba, bombardáky na půl žerdi a zoufalství v očích. „To byla hrůza, málem jsem se utopila, Pan Bůh mě potrestal, že jsem nezaplatila“, přiznala se, protože neměla ani páru o fotobuňce, spínači a moderní technice hygieny na západě. Ruku na srdce - my také ne. Na převlečení do suchého nezbylo mnoho času a šofér hlasitě troubil k odjezdu. Přece nebude sedět mokrá. Svlékla bombardáky a sušila je z okna autobusu. A tak jsme pokračovali směr Paříž. Všichni se za námi ohlíželi. Růžové bombardáky v okně a autobus značky CZ se opravdu nedalo přehlédnout.

Anna Malchárková

Uctivý služebník

V době, kdy jsem začínal rozum brát, tedy na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století, se už komunistickému režimu podařilo drobné živnostníky zlikvidovat.

Těch několik posledních světlých výjimek by se dalo spočítat na ruce jedné ruky. Mezi nimi byl i holič Barták v domě č. p. 171 s vchodem do krámu po třech vysokých schodech. Nade dveřmi visel

nablýskaný mosazný kotouč, dříve znamení všech oficín.

V městečku bylo více holičů, já jsem však chodíval jen k panu Bartákovi. Byl to úctyhodný starý pán, s bílou, do špičky sestříhnutou "kozičkou", s pečlivě upravenými vlasy a s vybraným chováním. I nám, malým klukům, vykal a oslovoval nás "pane", a nutno podotknout, že si pamatoval příjmení každého svého zákazníka, byť k němu přišel pouze jednou.

To ale nebyl ten důvod, proč jsem volil právě jeho oficínu. Mě sem táhla společnost pamětníků, kteří sem přicházeli posedět, přečíst si Svobodné slovo či Lidovou demokracii, denně čerstvé a zavěšené v bambusových rámech nad řadou židlí podél zdi.

Chodili si sem poklábosit, přičemž si jen tak, aby se neřeklo, nechali přistříhnout za korunu knírek, nebo za dvě kačky přeholit tvář. Tady se vzpomínalo na dřívější doby, dědové vykládali o starých časech, mluvílo se o všem, kde se co šustlo, drbalo se o sousedech. A sousedkách. A mezi tím pan mistr cvakal nůžkami, štětkou vytvářel na bradách pánů bohatou pěnu, že vypadali jako čerstvě natočený ležák z pivovaru, svištěl břitvou po koženém pásku.

A pak přišel okamžik, nad kterým do smrti smrtoucí nepřestanu němě žasnout. Ačkoliv se osmasedmdesátiletému panu Bartákovi třásl ruce tak, že by mohl cukrovat buchty pro erár, a přibližování břitvy ke klientovu krku navozovalo asociace podřezávání obětního beránka, když břitvu nasadil, měl tah naprosto pevný a jistý. Nikdy jsem neviděl, tak jako celkem běžné u jiných holičů, na tváři zákazníka jedinou kapku krve. Kamenec k ošetření řezných ran určitě v krámě ani neměl. Po utření bělostnou utěrkou se obličej, který byl po proceduře holení hladoučký, jak mistr s oblibou říkával, "jako dětská prdýlka", dostalo jemné masáže vodou po holení a oblaku vůně ze skleněného flakónku s balónkem, na němž se skvěla velká písmena Paris.

A po stříhání pan Barták šel s dobou a ochotně nám klukům vytvářel na kebulích módního ježka a vzadu na týle zaholoval tzv. havla. Obřad dokončil přečísnutím velkým válcovým kartáčem s klikami po obou stranách. Pak pečlivě zákazníkovi, malému i velkému, oprášil jemnou štětkou vlasy z oděvu, zkasíroval papírovou tříkorunu a s každým se rozloučil: „Uctivý služebník, račte zase navštívit náš závod, budeme se na vás těšit!“

Když za zákazníkem cvakly dveře, vybíhal ještě za ním a ze schodů volal do ulice: „A pozdravujte milostpaní!“

Jan Řehounek

Haló haló! Tady je Sluchátko!

Ptáte se, kdo že se vám to ozývá na druhé straně drátu? To jsme přece my, Terapeutická linka Sluchátko! Dovolat se nám můžete na telefonní číslo **212 812 540**. Fungujeme již od loňského roku a to by rozhodně nebylo možné bez podpory Moravskoslezského kraje.

A proč byste nám vůbec měli zavolat?

Vlastně můžete z jakéhokoliv důvodu. Třeba se cítíte sami a potřebujete si s někým popovídat, sdílet radosti a starosti každodenního života. Nebo jste se třeba pohádali se synem a ten za vámi přestal chodit a nebere vám telefony, anebo se nemůžete sblížit se svou vnučkou a trápí vás to. Možná jste ztratili někoho, kdo vám byl blízký - partner, rodinný příslušník, nebo třeba přítel. Zasáhla vás nemoc, která vás omezuje a vy se s tím nedokážete vypořádat? Možná máte pocit, že vás v životě nic netěší a chtěli byste to změnit. Anebo vás třeba i zajímá, co je to ta terapie, o které čím dál více slyšíte v televizi, od rodiny a známých.

Zavolat si totiž o podporu není ukázkou slabosti, ale síly a odvahy. Nemusíme být na všechno sami a někdy nám může pomoci se o to s někým podělit. U nás se vám dostane čtyř padesátiminutových hovorů zdarma (platíte jen běžné poplatky svému operátorovi) s profesionálním psychoterapeutem. Je to člověk, který má vystudovanou vysokou školu, který prošel většinou pětiletým psychoterapeutickým akreditovaným výcvikem. Při terapii zůstáváte v anonymitě a psychoterapeut je vázán při své práci etickým kodexem a mlčenlivostí. A pokud chcete, můžete nám třeba napsat přes webové stránky a my vám zavoláme co nejdříve. Na lince jsme každý den, ale jestli se nám nedovoláte, můžete nám nechat vzkaz na www.terapeutickalinka.cz a my vám zavoláme. Pokud stále ještě váháte, zda nám zavolat, možná vás přesvědčí příběhy lidí, kteří se nám zavolali nakonec odhodlali.

Pan Pavel

Pan Pavel zůstal zcela osamocen v domově pro seniory. Po celý život jej naplňovalo umění. Dlouho maloval, ale teď má ruce hodně zničené dezinfekcí, a tak vyměnil štětec za tužku a píše básně. Připadá si velmi sám, bojí se, že už nikdy s nikým nebude moci mluvit, že už nikomu nestihne přečíst své básně. Má strach, že zemře aniž by mohl s někým sdílet své myšlenky.

A tak volá na Terapeutickou linku Sluchátko. Mluví velmi unaveně, tak vzdáleně, má trochu ostych. Terapeutka se jej ptá, co dělá a jakým aktivitám se věnuje.

"Píšu básně, chtěla byste je slyšet?"

"Jistě."

Celý hovor je pak věnován tomu, co pro pana Pavla básně znamenají, co nimi chce vyjádřit, jak jej naplňují. *"Tak já, až zase něco napíšu, tak vám zavolám. Je to milé vědět, že se o vás někdo zajímá."* Má již mnohem veselejší hlas. Má zase chuť se do něčeho pustit.

Paní Zdena

Paní Zdena se odhodlala zavolat Sluchátku. Připadá si sama a neví, jak má své problémy řešit. Tíží ji. Je v důchodovém věku a čím starší je, tím více se bojí, že se se svým synem už nikdy neuvidí.

"Neviděli jsme se už přes 40 let. Ráda bych ho slyšela. Chtěla bych vědět jak se má, jestli má rodinu, děti..."

V rodině paní Zdeny jsou zpřetrhané vztahy v důsledku majetkových sporů. Kvůli této zkušenosti se stáhla do sebe a přestala věřit lidem ve svém okolí, je podezřívavá. Terapeut jí nabízí bezpečný prostor, kde má šanci si obnovit důvěru k lidem.

"A co byste synovi ráda řekla? Zkuste si to na mně, pokud chcete. Můžeme to spolu natrénovat."

Paní Zdena dostává naději, že vztah se synem ještě nemusí být ztracen. A vidí, že na Sluchátku jsou lidi, kterým může důvěřovat, a kteří jí pomohou. Tak nám zavolejte. 212 812 540. Naším cílem je váš úsměv.

Petr Fabián

Senioři a studenti pomáhají lesům

Již v loňském roce Spolek poctěníčko přišel s projektem **"Chceme sázet stromy a uklízet lesy. A nejsme na to sami"**. Spojili se se studenty a vymysleli aktivitu s názvem Student v lese. Jde o mezigenerační, konkré-

tní a dobrovolnickou aktivitu zaměřenou na ochranu životního prostředí. Záměrem je uklízet lesní lokality a sázet stromy v místech postižených kůrovcovou kalamitou a tam, kde je potřeba. Projekt prioritně cílí na Moravskoslezský kraj a zve ke spolupráci studenty, seniory, veřejnost. Je to hmatatelný příklad ochrany životního prostředí a také posílení vztahu lidí k místu a regionu, ve kterém žijí. A tak není divu, že ke studentům se přidali i senioři.

Naše lesy mi připadají rok od roku horší a smutnější. Kopce, které bývaly krásně zalesněné, jsou holé. Stromy,

kteří dosud stojí jsou napadené kůrovcem. V lesích i na lesních pěšinách roste spousta náletových stromů, které nikdo nereguluje. Polámané stromy a větve brání krásným, klidným, lesním procházkám. Studánky s křišťálovou vodou zmizely do neznáma. Zůstaly oči pro pláč...

Dozvěděli jsme se o projektu Student v lese a neváhali jsme ani okamžik a náš bohumínský klub seniorů se do tohoto projektu zapojil. Díky projektu jezdí studenti středních škol a senioři do Jeseníků a Beskyd uklízet lesy.

Věřím, že díky lidem, kterým není příroda lhostejná, budou naše lesy opět místem, kde budou rádi lidé i zvířata. Přidáte se také?

Hana Prágllová, Senior klub Bohumín

Můj "kus života" v Podaných rukou

20 let je z pohledu historie jen okamžik. Z hlediska lidského je to kus života. Pobočný spolek **Podané ruce - osobní asistence** letos dvacet let existence slaví.

Mnoho krásných lidských příběhů, nadšení, zkušenost, společné plány i jejich bolestná realizace. Rozchody i setkání, úsměvy i slzy. To vše bychom v pomyslné kronice těch let našli. V březnu roku 2001 jsme začínali pod dlouhým názvem „Podané ruce - společnost pro canisterapii a osobní asistenci“ jako organizační jednotka občanského sdružení Podané ruce. Úkolem i posláním, které jsme si s ostatními členy předsevzali, bylo organizování a poskytování osobní asistence lidem s postižením a seniorům, především ve Frýdku-Místku a blízkém okolí. Učili jsme se za pochodu. Bylo nás možná deset i s pracovníci v terénu, osobními asistentkami. Tak jsme museli dělat všichni všechno. Dopoledne jsem rozdělila práci asistentkám, v prvním roce jich bylo i se mnou asi pět. Já jsem chodila ke klientům a pracovala v domácnostech uživatelů. Kolega, druhý statutár, zajišťoval komunikaci s institucemi. Elektronická komunikace byla v plenkách, všude se muselo fyzicky. Tak po práci chodil vysvětlovat na úřadech, o co nám jde, co poskytujeme, a že by bylo dobré, kdyby tu činnost podpořili. Zpočátku to připomínalo spíše boj s větrnými mlýny. Postupně, se vznikem zákona o sociálních službách v roce 2007, podporou MPSV i krajských úřadů a dalších institucí, už bylo lépe. Každá instituce má svá pravidla, každé skládáme účty a to doslova do koruny. Větrné mlýny to sice nejsou, ale je to vždy velká neznámá, zda bude naše činnost podpořena, zda můžeme počítat s podstatnou finanční částkou, bez které bychom nemohli pomoci tolika klientům.

Dvacet let se setkáváme se zaměstnanci i klienty. Každý z nich má svou historii, svůj příběh. I osobní asistentky a několik osobních asistentů, kteří u nás pracovali nebo pracují, si nesou svůj příběh. Proč mají zájem poskytovat sociální službu, to vyplývá většinou z jejich osobních důvodů. Do služeb tohoto typu člověk nepřichází jen z potřeby práce a mzdy. Vede ho k tomu soucit, vlastní zážitky, potřeba pomáhat. Ty dvě desítky let s osobní asistencí a příběhy s ní spjaté by naplnily knihu - pokud by měl někdo čas i chuť příběhy zapsat a čtivě je předat dál.

Osobní asistenci jsme začali poskytovat v roce 2001 pro občany města Frýdku - Místku. Občané s postižením a senioři se o službu hlásili i z jiných regionů. Proto od roku 2002 osobní asistenci zajišťujeme i v celé Ostravě a okolí. V roce 2007 jsme otevřeli pobočku v Prostějově pro celý Olomoucký kraj. Pobočku ve Zlíně pro Zlínský kraj zajišťujeme službou od roku 2008. Měli jsme klienty na Vysočině i v Jihomoravském kraji. Tyto regiony jsme ale předali kolegům z jiných organizací.

V současné době se 136 osobních asistentek a asistentů stará spolu s devíti sociálními pracovníci a ostatními zaměstnanci Podaných rukou - osobní asistence o 350 klientů ročně. Převážná část uživatelů služby jsou senioři s různými omezeními, která věk přináší. Máme i klienty v produktivním věku a staráme se o děti s postižením. Práce je to velmi pestrá, motivující, nabízející. Většina z nás má tuto činnost spojenou s tím, že práce nás uspokojuje, že ji děláme s radostí, byť nyní ve velmi těžké době. A na sociální práci je krásná právě ta variabilita, různost, nutnost se vzdělávat a komunikovat. A když přičtu zpětnou vazbu, reakci od klientů či rodin, od spolupracovníků, od zcela neznámých lidí, kteří jsou rádi, že existujeme, je to opravdu smysluplná činnost.

Podané ruce - osobní asistence jsou tu dvacet let a doufám, že tady i nadále budou. Budeme tu pro potřebné, pro jejich blízké, pro jistotu, že dobří lidé tu budou stále. Jsme vděční všem, kteří nás podporují, bez toho by naše práce nebyla možná. Finančně nás dlouhodobě podporují statutární města Ostrava (a mnohé městské obvody), Frýdek-Místek, Havířov, Prostějov, Zlín a mnoho dalších měst i obcí, nadací a fyzických i právnických osob. Všechny dárce zveřejňujeme na www.osa.podaneruce.eu a v jiných prezentačních materiálech.

Helena Fejkusová, ředitelka

Helena Fejkusová

Volební okénko

Senioři v České republice si nežijí zrovna špatně. Ne, že by to nemohlo být třeba i o mnoho lepší, ale jakž-takž to jde. V říjnu nás čekají volby do Sněmovny Parlamentu České republiky.

Vedení spolku SENIORS, z.s. se rozhodlo, že bude seniorskou veřejnost informovat o tom, co která strana nebo volební subjekt seniorům nabízí - "v dobrém i ve zlém". Na základě doposud vyřčených prohlášení jsme si vyhodnotili, že musíme být ve střehu právě proto, aby nebylo hůř. Volební okénko bude otevřeno na webových stránkách 1.ms-seniors.cz, kde vám poskytneme získané informace. A pak už to bude záležet na každém z nás jak k volbám přistoupíme, jak svým hlasem přispějeme, případně nepřispějeme, ke společenskému prostředí v České republice a hlavně našemu bytí...

Za SENIORS, z.s. Anna Matějová

Obec Dobrá se nachází v Moravskoslezském kraji v podhůří Beskyd, šest kilometrů od Frýdku-Místku, směrem na Český Těšín. Dobrá rovněž patří mezi největší a nejlidnatější obce okresu Frýdek-Místek a historicky první záznam je o ní v písemných pramenech uváděn už v roce 1305. Dnes je to moderní obec, charakteristická rodinnými domky se zahradami. Blíže nám ji představí starosta ing. Jiří Carbol:

Jak dobře se žije v Dobré?

„Jednou větou - chceme být příjemným místem ke spokojenému životu. A když to mám rozvést trochu více, tak jako zdejší rodák jasně vnímám postupnou proměnu v moderní obec, která chce nabídnout svým obyvatelům všechny potřebné služby. Dobrá už dávno není klasickou vesnicí, ale spíše předměstím bývalého okresního města. Na našem území, kromě Výzkumného ústavu hutnictví železa, není žádný velký podnik - automobilka Hyundai je v sousedních Nošovicích. Nicméně i tak trpíme zvýšenou dopravou, ať už jsou to osobní auta zaměstnanců, nebo kamiony s montážními díly, či nákladní vlaky dovážející součástky a odvázející nová auta. Abychom snížili znečištění ovzduší, podporujeme finančně kotlíkové dotace. Také jsme dosáhli zrušení poplatku za užívání dálnice mezi Dobrou a Frýdkem-Místkem. Snažíme se, aby se lidem v Dobré dobře dýchalo.“

A nakolik jsou samotní Doberáci aktivní?

„Mohu snad zmínit základní školu pro skoro sedm set školáků, nebo mateřskou školu pro sto padesát dětí, kterou budeme letos rozšiřovat o další budovu, protože máme převis zájmu rodičů o umístění dětí...“

Šachový turnaj v Dobré

▲ Starosta Jiří Carbol předává ceny na běžecké soutěži „Doberská pětka“

Ovšem co je v obci určitě výjimečné, to jsou aktivní občanské spolky. Máme nejen sportovní kluby, ale i aktivní spolky jako jsou Maminky, Zahrádkáři, Myslivci, Včelaři, Skautský oddíl, nebo Klub seniorů. Jeho vznik se datuje od r. 1997, kdy byl založen s počtem 32 členů. V současné době má 80 členů a jeho činnost obec z velké části dotuje.“

Kdybyste chtěl někoho pozvat na návštěvu - tak čím?

„Třeba pozváním na tradiční doberskou pouť, která se koná ke cti patrona místního kostela sv. Jiří. Nebo na každoročně pořádanou slavnost Den obce - Velká doberská, na kterou zveme známé a kvalitní zpěváky i hudební skupiny, ale také taneční a pěvecké soubory ze spřátelených obcí, konkrétně z polských Buczkowic a ze slovenské Ochodnice. Oblíbené jsou i procházky kolem řeky Morávky, tato oblast je prohlášena za významnou územní rezervaci a je tam opravdu krásně. Ostatně, kdo chce, může se sám přesvědčit.“

Osobnosti obce Dobrá

František Pánek (1869-1906)

po krátkém pobytu v Opavě se vrátil do Dobré a založil si obchod. Zasloužil se o zachování českého živlu v Dobré založením **Sboru dobrovolných hasičů v Dobré** s českým velením, propagací české záložny Slavie, založil pobočku spořitelny, propagoval divadelnictví prostřednictvím Matice osvěty lidové, veřejnou knihovnu, české spolky.

Josef Volný (1896-1979)

významný **vlastivědný pracovník a kronikář**. Všeestranně neobyčejně činný, autor mnoha děl (Kronika Dobré, Kněží naší farnosti, Dějiny Těšínského Slezska, studie o zbojníku Ondrášovi), které nemohl publikovat (Jeho Dějiny kostela sv. Jiří vyšly až v roce 1999). Byl členem řady spolků, osobním darem přispěl k postavení Lidového domu.

Vítězslav Možíšek (1866--1947)

Lékař rozsáhlého podhorského obvodu, obětavý organizátor řady počinů (Krajinská výstava, stavba Lidového domu), přísný, ale spravedlivý, chudé ošetřoval zdarma; výborný hospodář, myslivec (napsal knihu Paměti starého myslivce, v roce 2006 vyšla ve druhém vydání). Zasloužil se o zdravou populaci v podhorském kraji.